

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2020

Περιεχόμενα

Προοίμιο.....	3
1. Κανονισμός του ΠΠΣ.....	4
2. Δομή του ΠΠΣ.....	4
3. Η κατάρτιση του προγράμματος σπουδών.....	5
4. Εγγραφή στο Τμήμα - Ακαδημαϊκός φάκελος φοιτητή.....	6
5. Πρόγραμμα και τίτλος σπουδών – Πιστωτικές μονάδες.....	6
6. Διδακτικό έργο- Χρονική Διάρκεια.....	7
7. Διακοπή φοίτησης.....	7
8. Επιλογή μαθημάτων.....	7
9. Δηλώσεις εγγραφής εξαμήνου, μαθημάτων εξαμήνου, επιλογής συγγραμμάτων.....	8
10. Ενημέρωση των φοιτητών.....	9
11. Το Πρόγραμμα διδασκαλίας.....	9
12. Κατανομή των φοιτητών σε τμήματα.....	10
13. Η διεξαγωγή των μαθημάτων.....	10
14. Τρόπος διδασκαλίας.....	11
15. Διδάσκοντες.....	12
16. Διδακτέα ύλη και συντονισμός διδασκαλίας.....	12
17. Διδακτικά συγγράμματα και βοηθήματα.....	12
18. Θέματα, Εργαστηριακές Ασκήσεις, Διπλωματική Εργασία, Πρακτική Άσκηση.....	13
19. Αξιολόγηση διδασκόντων και μαθημάτων από τους φοιτητές.....	13
20. Αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών.....	14
21. Αναγνωρίσεις μαθημάτων.....	18
22. Προϋποθέσεις για τη λήψη διπλώματος – Βαθμός διπλώματος.....	19
23. Ορκωμοσία - Τύπος διπλώματος - Λήψη πιστοποιητικών.....	20
24. Χρήση βιβλιογραφικών Πηγών και Λογοκλοπή.....	20
25. Κανόνες δεοντολογίας για τους φοιτητές.....	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	23
Π1. Γενικές αρχές που διέπουν την εκπαιδευτική πολιτική του τμήματος.....	23
Π2. Η φιλοσοφία του προγράμματος σπουδών.....	25
Π3. Η εκπόνηση θεμάτων.....	27
Π4. Εργαστηριακές ασκήσεις και ασκήσεις πεδίου.....	30
Π5 Διπλωματική εργασία.....	31
Π6 Πρακτική Άσκηση.....	35

Προοίμιο

Ο Κανονισμός του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών (Π.Π.Σ.) του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.) έχει μοναδικό στόχο να εξασφαλίσει σταθερό πλαίσιο και διαδικασίες για τη ομαλή λειτουργία του Π.Π.Σ.

Του κανονισμού προηγούνται και υπερισχύουν μόνον η εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία και ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Α.Π.Θ. Εφόσον προκύψουν θέματα που δεν προβλέπονται ή δεν διευκρινίζονται ικανοποιητικά από τον κανονισμό, την ισχύουσα νομοθεσία και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Α.Π.Θ., αρμόδια για την ρύθμισή τους είναι η συνέλευση του τμήματος.

Το Π.Π.Σ. βασίζεται σε ένα πλαίσιο ακαδημαϊκών αρχών του τμήματος, όπως αυτές παρατίθενται στο παράρτημα 1 του παρόντος κανονισμού και που στόχο έχουν αφενός να αναδείξουν το δημόσιο χαρακτήρα του εκπαιδευτικού έργου και αφετέρου να καλλιεργήσουν τόσο προς τους διδάσκοντες, όσο και προς τους διδασκόμενους το αίσθημα της υψηλής κοινωνικής συνείδησης και την πίστη στις δημοκρατικές αξίες, στην ελευθερία διακίνησης των ιδεών και στην ελευθερία της έκφρασης.

Το πρόγραμμα σπουδών αποτελεί το πλαίσιο, μέσα στο οποίο επιτελείται η εκπαιδευτική διαδικασία στο τμήμα, εκφράζει τον προσανατολισμό του τμήματος και αποτελεί τον κύριο μοχλό υλοποίησης των κατευθύνσεών του. Η γενικότερη φιλοσοφία βάσει της οποίας διαρθρώνεται το πρόγραμμα σπουδών αναπτύσσεται σε άξονες όπως αυτοί παρατίθενται στο παράρτημα 2 του παρόντος κανονισμού.

Ο κανονισμός του Π.Π.Σ. περιέχει τις παραδοσιακές πρακτικές που εφαρμόζονται στο τμήμα κατά τρόπο συνοπτικό, ώστε να αποφευχθεί κατά το δυνατόν η επανειλημμένη αναπροσαρμογή του σε ενδεχόμενες αλλαγές της νομοθεσίας, εκτός αυτών, που με ευθύνη της πολιτείας αλλάζουν από τα θεμέλια τη φιλοσοφία και την οργάνωση της ανώτατης εκπαίδευσης.

Ο κανονισμός του Π.Π.Σ. κατ' ανάγκην αναφέρεται σε διδάσκοντες και φοιτητές, προκειμένου να ρυθμίσει θέματα που αφορούν στην οργάνωση των προπτυχιακών σπουδών και στη διδασκαλία. Η αναφορά και στους μεν και στους δε γίνεται αποκλειστικά και μόνο με την ακαδημαϊκή τους ιδιότητα, κατά τον παραδοσιακό τρόπο χωρίς να υπάρχει διάκριση φύλου, ή κατηγορίας.

Έτσι, αδιαφόρως φύλου:

- ως φοιτητές ορίζονται όλοι οι εγγεγραμμένοι φοιτούντες στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και
- ως διδάσκοντες όλοι όσοι έχουν ανάθεση αυτοδύναμης διδασκαλίας.

Ο κανονισμός του Π.Π.Σ., όπως αναλυτικά αναφέρεται στο επόμενο άρθρο, ορίζει το πλαίσιο, εντός του οποίου:

- αναπτύσσονται οι διαδικασίες και διαμορφώνεται το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών,
- συντάσσεται ο Οδηγός Προπτυχιακών Σπουδών και άλλοι ειδικοί οδηγοί, που καθορίζουν τον τρόπο εκπόνησης φοιτητικών εργασιών, ασκήσεων πεδίου, εργαστηριακών μαθημάτων, διπλωματικών εργασιών, την εξεταστική διαδικασία, την αξιολόγηση κ.ά.

Ο ίδιος ο οδηγός στο κύριο σώμα του δεν υπεισέρχεται σε λεπτομέρειες όλων των παραπάνω, αλλά περιορίζεται στον προσδιορισμό του πλαισίου, εντός του οποίου διαμορφώνονται και λειτουργούν. Σε πρώτο στάδιο τα επί μέρους κανονιστικά πλαίσια εντός των οποίων αναπτύσσονται όλα τα παραπάνω παρατίθενται ως παραρτήματα στο παρόντα κανονισμό.

Επίσης ο κανονισμός δεν υπεισέρχεται και δεν ρυθμίζει άλλα θέματα που σχετίζονται με τη δομή και λειτουργία του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και δεν άπτονται με άμεσο τρόπο του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του τμήματος.

1. Κανονισμός του ΠΠΣ

Ο Κανονισμός του ΠΠΣ του Τμήματος ρυθμίζει την οργάνωση των προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος, με το σύστημα των διδακτικών εξαμήνων και των δεκατριών (13) διδακτικών εβδομάδων ανά εξάμηνο, και ορίζει τον χορηγούμενο τίτλο σπουδών, τον απαιτούμενο αριθμό και τα είδη μαθημάτων για την χορήγησή του, την τυχόν αλληλεξάρτηση των μαθημάτων, την αναλογία μεταξύ υποχρεωτικών και μαθημάτων επιλογής, τον τρόπο και τα όρια αναπλήρωσης της απώλειας διδακτικών ωρών, την ενδεχόμενη διενέργεια επαναληπτικών ασκήσεων, την υποχρέωση εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, την ενδεχόμενη δυνατότητα ή υποχρέωση συμμετοχής σε εργαστηριακές ασκήσεις ή ασκήσεις πεδίου, τον τρόπο της τυχόν κατανομής των φοιτητών σε τμήματα για την παρακολούθηση μαθημάτων ή σε ομάδες για τη συμμετοχή σε εργαστήρια ή ασκήσεις πεδίου, τις προϋποθέσεις συμμετοχής των φοιτητών στις εξετάσεις, τον τρόπο και την διαδικασία των εξετάσεων ή άλλων μεθόδων αξιολόγησης των φοιτητών, τη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων ή άλλων διαδικασιών αξιολόγησης του τρόπου παροχής και εμπέδωσης της γνώσης.

2. Δομή του ΠΠΣ

Το ΠΠΣ του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του ΑΠΘ:

2.1 Οργανώνεται και διαρθρώνεται με βάση τη δομή των εξαμηνιαίων μαθημάτων και της επιλογής από τους φοιτητές του αριθμού των μαθημάτων που επιθυμούν να παρακολουθήσουν σε κάθε εξάμηνο. Τα μαθήματα του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών του Τμήματος διακρίνονται σε υποχρεωτικά, επιλογής, σε υποχρεωτικά εργαστήρια και σε σεμινάρια. Τα τελευταία διακρίνονται σε μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής και σε μαθήματα ελεύθερης επιλογής, χωρίς να αποκλείεται περαιτέρω διάκρισή τους σε ειδικότερες κατηγορίες. Τα μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής ορίζονται για κάθε τομέα και δύνανται να αντιστοιχούν σε μαθήματα επιλογής του συγκεκριμένου τομέα ή να είναι διατομεακά και επιλέγονται από ενότητες επιλεγόμενων μαθημάτων. Τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής επιλέγονται από το σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων, είτε ελεύθερης είτε υποχρεωτικής επιλογής, εφόσον στην τελευταία περίπτωση αυτά δεν επελέγησαν ως μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής. Το σύστημα επιλογής και οι προθεσμίες υποβολής των σχετικών δηλώσεων των φοιτητών καθορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

2.2 Διαρκεί δέκα (10) διδακτικά εξάμηνα, συγκροτείται και αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος έπειτα από εισήγηση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, εγκρίνεται από τη Σύγκλητο του ΑΠΘ και πιστοποιείται από την ΑΔΙΠ για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Με την ίδια διαδικασία μπορεί να αναθεωρείται σε επιμέρους σημεία του έως το τέλος Μαρτίου κάθε ακαδημαϊκού έτους, με έναρξη ισχύος των εκάστοτε επερχόμενων μεταβολών από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

2.3 Καθορίζει, μεταξύ άλλων, τα παρακάτω: την προβλεπόμενη από τη διάρθρωση του προγράμματος διάρκεια φοίτησης, τα υποχρεωτικά μαθήματα και τα μαθήματα επιλογής με τους τίτλους και το περιεχόμενό τους (διδακτέα ύλη), με τους μαθησιακούς στόχους, τα εξ αυτών προσδοκώμενα αποτελέσματα, την αναλογία μεταξύ υποχρεωτικών μαθημάτων και μαθημάτων επιλογής, τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και τις πιστωτικές μονάδες (ECTS) κάθε μαθήματος, την τυχόν πρόβλεψη υποχρεωτικής παρουσίας σε συγκεκριμένα μαθήματα, την ενδεχόμενη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων από άλλα τμήματα ή ιδρύματα, τις υφιστάμενες κατευθύνσεις του προγράμματος σπουδών και τις προϋποθέσεις για την απονομή του διπλώματος πολιτικού μηχανικού Α.Π.Θ.

2.4 Είναι ενδεικτικό για τους φοιτητές και διαρθρώνεται με βάση την κατανομή των μαθημάτων στον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για την λήψη του Διπλώματος Πολιτικού Μηχανικού, την ανά ακαδημαϊκό έτος πρόβλεψη μαθημάτων και εργαστηρίων καθώς και άλλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που αντιστοιχούν για τον φοιτητή σε φόρτο εργασίας εξήντα (60) πιστωτικών μονάδων (ECTS), ήτοι τριάντα (30) πιστωτικών μονάδων ανά εξάμηνο σπουδών, και τη νοηματική αλληλουχία των διδασκόμενων μαθημάτων. Στο πλαίσιο αυτό ο φοιτητής μπορεί να αποκλίνει από τη σειρά παρακολούθησης των μαθημάτων του ενδεικτικού προγράμματος, με την επιφύλαξη όμως των περιορισμών που τυχόν προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία, τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΑΠΘ, τις αποφάσεις της Συγκλήτου και τις αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος.

2.5 Προβλέπει πρακτική άσκηση στο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος, η οποία πραγματοποιείται κατά τους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του Τμήματος.

2.6 Πιστοποιείται από την ΑΔιΠ και υλοποιείται κατά νόμο στο Τμήμα. Ο Πρόεδρος και το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος μεριμνούν για την πιστή εφαρμογή του προγράμματος, σύμφωνα με το νόμο, τον Κανονισμό του ΑΠΘ, τον Κανονισμό του ΠΠΣ του Τμήματος και τις αποφάσεις της Συνέλευσής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών η οποία είναι αρμόδια για κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του προγράμματος, για τη συνεχή βελτίωσή του, για την επιλογή και έγκριση των κατάλληλων συγγραμμάτων και για τη συγκρότηση επιτροπών και ομάδων επεξεργασίας ειδικότερων συναφών ζητημάτων.

2.7 Η χρηματοδότησή του ΠΠΣ γίνεται αποκλειστικά από το Ελληνικό Δημόσιο και δεν νοείται χρηματοδότηση από ιδιωτικό φορέα. .

3. Η κατάρτιση του προγράμματος σπουδών

3.1 Αρμόδια για την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών είναι η επιτροπή προγράμματος σπουδών του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, η οποία συγκροτείται από μέλη του τμήματος μετά από εισήγηση του Προέδρου και απόφαση της Συνέλευσης και έχει διετή θητεία.

3.2 Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών συντάσσει το πρόγραμμα σπουδών, αφού λάβει υπόψη της και κωδικοποιήσει τις προτάσεις των τομέων η/και μελών του Τμήματος, ορίζει την κατανομή των μαθημάτων κορμού και επιλογής στα εξάμηνα σπουδών, καθώς και το εξάμηνο από το οποίο αρχίζει η επιλογή κατεύθυνσης.

3.3 Ο αριθμός των υποχρεωτικών και των κατ' επιλογήν μαθημάτων που υποχρεούται να παρακολουθήσει κάθε φοιτητής, καθώς και η διάρθρωση και η κατανομή των μαθημάτων στα εξάμηνα και έτη σπουδών ορίζονται από την επιτροπή προγράμματος σπουδών και αποφασίζονται από τη συνέλευση του τμήματος.

3.4. Οι προτάσεις της επιτροπής τίθενται σε ισχύ αφού λάβουν την έγκριση της συνέλευσης του Τμήματος.

3.5. Το πρόγραμμα σπουδών μπορεί να τύχει μερικής ή γενικής αναθεώρησης ύστερα από σχετική εισήγηση της επιτροπής προγράμματος σπουδών και ανάλογη έγκριση της γενικής συνέλευσης του τμήματος. Η οποιαδήποτε αναθεώρηση θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη Απριλίου κάθε ακαδημαϊκού έτους και ισχύει από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, εκτός αν η συνέλευση του Τμήματος αποφασίσει διαφορετικά

3.6 Στην οργάνωση του προγράμματος σπουδών κανένα μάθημα (κορμού ή επιλογής) δεν μπορεί να

έχει διάρκεια μικρότερη του ενός ακαδημαϊκού εξαμήνου.

4. Εγγραφή στο Τμήμα - Ακαδημαϊκός φάκελος φοιτητή

4.1. Η εγγραφή στο ΠΠΣ του Τμήματος πραγματοποιείται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

4.2 Η παράλληλη εγγραφή για την πραγματοποίηση προπτυχιακών σπουδών σε δύο ή περισσότερα Τμήματα του ΑΠΘ ή άλλου ΑΕΙ ή σε άλλη ανώτερη ή ανώτατη Σχολή ή Τμήμα δεν επιτρέπεται καθ' όλη τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών και μέχρι τη λήψη του διπλώματος.

4.3 Η Γραμματεία του Τμήματος τηρεί ατομικό φάκελο (έντυπο ή ηλεκτρονικό) για κάθε φοιτητή, που περιέχει:

α) αντίγραφο του αστυνομικού δελτίου ταυτότητας, β) φωτογραφία, γ) τους τίτλους σπουδών και τα δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν κατά την εγγραφή/μετεγγραφή/ κατάταξη στο τμήμα, δ) αποδεικτικά έγγραφα για τυχόν υποτροφίες ή βραβεία που έχει λάβει, ε) μεταβολές φοιτητικής ιδιότητας, ζ) τυχόν πειθαρχικές ποινές που του έχουν επιβληθεί, η) πρωτόκολλα ορκωμοσίας και θ) παραρτήματα διπλώματος.

4.4 Η Γραμματεία του Τμήματος τηρεί για κάθε φοιτητή ηλεκτρονική μερίδα, η οποία περιλαμβάνει τη βαθμολογία του και άλλα σχετικά στοιχεία. Το περιεχόμενο των παραπάνω αρχείων είναι προσβάσιμο μόνο στην αρμόδια υπηρεσία και στον ίδιο τον φοιτητή.

5. Πρόγραμμα και τίτλος σπουδών – Πιστωτικές μονάδες

5.1 Το ΠΠΣ, περιλαμβάνει μαθήματα και εργαστήρια, που αντιστοιχούν σε κατ' ελάχιστον (270) πιστωτικές μονάδες (ECTS), και την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, που αντιστοιχεί σε (30) πιστωτικές μονάδες (ECTS) και ολοκληρώνεται με την απονομή του Διπλώματος Πολιτικού Μηχανικού, το οποίο αντιστοιχεί σε τίτλο σπουδών έβδομου (7^{ου}) επιπέδου του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες, οι οποίες κατανομούνται ισομερώς στα δύο εξάμηνα σπουδών, χειμερινό και εαρινό, από τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες στο καθένα. Στις ως άνω πιστωτικές μονάδες δεν περιλαμβάνονται εκείνες που θα προσμετρηθούν σε περίπτωση που ο φοιτητής, με βάση τον νόμο και τους Κανονισμούς του ΑΠΘ ή του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, παρακολουθήσει κύκλο μαθημάτων της επιλογής του σε άλλο ισότιμο Πανεπιστημιακό τμήμα της ημεδαπής η αλλοδαπής.

5.2 Αρμόδιο όργανο για την απόδοση πιστωτικών μονάδων σε κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα του ΠΠΣ είναι η Συνέλευση του Τμήματος. Ειδικά για την αναγνώριση και μεταφορά πιστωτικών μονάδων σε φοιτητές που συμμετέχουν σε προγράμματα σπουδών σε συνεργασία με ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αρμόδιο όργανο για τη διασφάλιση της ορθής και πλήρους εφαρμογής του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων είναι η Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση του οριζόμενου με απόφαση της Συγκλήτου του ΑΠΘ Συντονιστή πιστωτικών μονάδων του Ιδρύματος (Institutional ECTS Coordinator) μαζί με τον οριζόμενο από τη Συνέλευση του Τμήματος Συντονιστή πιστωτικών μονάδων του Τμήματος (ECTS Coordinator), σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα σχετική νομοθεσία.

6. Διδακτικό έργο- Χρονική Διάρκεια

6.1 Ως διδακτικό έργο θεωρείται:

α) η αυτοτελής διδασκαλία ενός μαθήματος σε ενιαίο ακροατήριο ή σε τμήματα ή σε μικρές ομάδες φοιτητών, β) η συνεργασία διδασκόντων κατά τη διδασκαλία μαθημάτων η διεξαγωγή σεμιναρίων, γ) οι εργαστηριακές, φροντιστηριακές ασκήσεις πεδίου, δ) η παρακολούθηση των εργασιών πεδίου, ε) η πρακτική άσκηση των φοιτητών, στ) η επίβλεψη θεμάτων και άλλων εργασιών ζ) η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών, η) η οργάνωση άλλων ανάλογων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων των φοιτητών.

6.2 Η έναρξη και λήξη του ακαδημαϊκού έτους, η κατανομή του εκπαιδευτικού έργου σε εξάμηνα και η διάρκειά τους και το ελάχιστο όριο εβδομάδων διδασκαλίας κάθε εξαμήνου, παρακολουθούν τον ενιαίο καθορισμό τους στο ακαδημαϊκό ημερολόγιο του ιδρύματος και στο σχετικό άρθρο του εσωτερικού κανονισμού του Α.Π.Θ. για όλα τα προγράμματα προπτυχιακών σπουδών όλων των τμημάτων του Α.Π.Θ., προκειμένου να καταστούν δυνατά: η διεξαγωγή εξετάσεων, ο τρόπος και η οριοθέτηση της ευχέρειας αναπλήρωσης απώλειας διδακτικών ωρών λόγω έκτακτου συμβάντος, η διαδικασία και τα επιτρεπτά όρια των δυνατοτήτων παράτασης της διάρκειας διδακτικού εξαμήνου και ο χρόνος έναρξης και λήξης των μαθημάτων και των εξεταστικών περιόδων.

7. Διακοπή φοίτησης

7.1 Οι φοιτητές μπορούν, υπό τις προϋποθέσεις και με τη διαδικασία που νόμος ορίζει, να διακόψουν προσωρινά τη φοίτησή τους για ένα ή και περισσότερα ακαδημαϊκά εξάμηνα, συνολικά όμως όχι για αριθμό εξαμήνων μεγαλύτερο από τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή του τίτλου σπουδών εξαμήνων, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών κανονικής φοίτησης του Τμήματος, εκτός αν η συνεχιζόμενη διακοπή οφείλεται σε σοβαρούς λόγους (προσωπικούς ή οικογενειακούς) που αξιολογούνται κατά περίπτωση από το τμήμα ή υγείας του ίδιου του αιτούντος, αποδεικνυόμενους με ιατρικά πιστοποιητικά δημόσιου νοσοκομείου που να ββαιώνουν τη συνεχιζόμενη αδυναμία του για φοίτηση.

7.2 Η φοιτητική ιδιότητα παύει να υπάρχει προσωρινά κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και ο φοιτητής, κατά τη διάρκεια της διακοπής, δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις των μαθημάτων.

8. Επιλογή μαθημάτων

8.1 Ο φοιτητής σε κάθε εξάμηνο και μέσα σε χρονικό διάστημα από την έναρξή του, που ορίζεται από τη Συνέλευση του τμήματος, έχει την υποχρέωση να επιλέξει τα μαθήματα της προτίμησής του. Είναι αυτονόητο ότι στο συνολικό αριθμό μαθημάτων ο φοιτητής μπορεί να συμπεριλάβει και μαθήματα προηγούμενων εξαμήνων, στις εξετάσεις των οποίων έχει αποτύχει.

8.2 Για τους φοιτητές του 1^{ου} μέχρι και 8^{ου} εξαμήνου

(α) Ο αριθμός των μαθημάτων που μπορεί να επιλέξει ο φοιτητής στην αρχή του χειμερινού εξαμήνου ανέρχεται το πολύ σε: $V_{\text{χειμερ. εξαμ.}} + \mu$,

όπου: ν είναι ο αριθμός των μαθημάτων που προβλέπεται να διδαχθούν στο εξάμηνο σύμφωνα με το

ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών και μ είναι ο αριθμός επιπλέον μαθημάτων (μικρότερος ή ίσος του 6).

(β) Αντιστοίχως, ο αριθμός των μαθημάτων που μπορεί να επιλέξει στο εαρινό εξάμηνο της ίδιας ακαδημαϊκής χρονιάς ανέρχεται το πολύ σε: $v_{\text{εαριν. εξ.μ.}} + 6 - \mu$,

(γ) Με αυτή τη ρύθμιση ο συνολικός κατ' έτος μέγιστος αριθμός μαθημάτων παραμένει σταθερός και ίσος με $v_{\text{χειμ. εξ.μ.}} + v_{\text{εαριν. εξ.μ.}} + 6$.

8.3 Για τους φοιτητές του 9^{ου} και 10^{ου} εξαμήνου ο μέγιστος αριθμός των μαθημάτων που μπορεί να επιλέξει ο φοιτητής σε κάθε εξάμηνο είναι 15. Το χειμερινό εξάμηνο μπορούν να δηλωθούν μόνο χειμερινά μαθήματα και το εαρινό εξάμηνο μπορούν να δηλωθούν εαρινά μαθήματα.

8.4 Για τους φοιτητές που δεν έχουν περατώσει στα προβλεπόμενα 10 εξάμηνα τις σπουδές τους, ο αριθμός ορίζεται ίσος με τον οφειλόμενο αριθμό μαθημάτων για την ολοκλήρωση των σπουδών τους.

Οι φοιτητές το χειμερινό εξάμηνο μπορούν να δηλώσουν όσα μαθήματα επιθυμούν του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου με την προϋπόθεση ότι τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου τα έχουν ξανά δηλώσει. Αντίστοιχα, το εαρινό εξάμηνο μπορούν να δηλώσουν όσα μαθήματα επιθυμούν του εαρινού και του χειμερινού εξαμήνου με την προϋπόθεση ότι τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου τα έχουν ξανά δηλώσει.

8.5 Ο φοιτητής είναι ελεύθερος σε κάθε εξάμηνο μέσα στο συνολικό αριθμό των μαθημάτων που θα επιλέξει να δηλώσει μαθήματα από οποιοδήποτε εξάμηνο, αρκεί να διδάσκονται στο αντίστοιχο εξάμηνο (χειμερινό ή εαρινό).

8.6. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου ο φοιτητής θα πρέπει να παρακολουθήσει τα μαθήματα που δήλωσε και μόνο σ' αυτά έχει το δικαίωμα να εξεταστεί. Ο φοιτητής δεν μπορεί να παρακολουθήσει και δεν μπορεί να εξετασθεί σε μαθήματα που δεν δήλωσε στο συγκεκριμένο εξάμηνο, έστω και αν ορισμένα από αυτά είναι μαθήματα τα είχε δηλώσει παλαιότερα και στις εξετάσεις τους είχε αποτύχει.

9. Δηλώσεις εγγραφής εξαμήνου, μαθημάτων εξαμήνου, επιλογής συγγραμμάτων

9.1. Κατά την έναρξη κάθε εξαμήνου, σε προθεσμίες που ανακοινώνονται ηλεκτρονικά από τη Γραμματεία του Τμήματος και δεν επιτρέπεται να παραταθούν παρά μόνο για εξαιρετικούς λόγους ο φοιτητής οφείλει να υποβάλει:

α) Ηλεκτρονική δήλωση εγγραφής του στο εξάμηνο που διανύει χρονικά από την αρχική εγγραφή του στο Τμήμα.

β) Ηλεκτρονική δήλωση που περιλαμβάνει τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών (υποχρεωτικά ή/και επιλογής), τα οποία ο φοιτητής επιθυμεί να παρακολουθήσει κατά το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό εξάμηνο. Σε περίπτωση μη υποβολής της ηλεκτρονικής δήλωσης μαθημάτων η συμμετοχή του φοιτητή στις εξετάσεις αποκλείεται, εάν δε αυτός συμμετάσχει στην εξέταση μη δηλωθέντος μαθήματος, η επίδοσή του δεν βαθμολογείται. Εάν παρά ταύτα βαθμολογηθεί, ο βαθμός επιτυχίας που τυχόν έλαβε δεν λαμβάνεται υπόψη και δεν καταχωρείται σε καμία εξεταστική περίοδο. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης δήλωσης στη Γραμματεία, η Συνέλευση του τμήματος αποφασίζει για την αποδοχή της ή μη.

γ) Ηλεκτρονική δήλωση επιλογής συγγραμμάτων από το σύστημα διανομής ΕΥΔΟΕΟΣ, για τη οποία τίθεται ξεχωριστή προθεσμία από το Υπουργείο Παιδείας. Η τυχόν παράλειψη υποβολής της δήλωσης αυτής δεν αποκλείει τον φοιτητή από τις εξετάσεις, αλλά από τη δωρεάν λήψη των συγγραμμάτων. Κατά την υποβολή της δήλωσης επιλογής συγγραμμάτων ο φοιτητής έχει την δυνατότητα να επιλέξει

συγγράμματα μόνο για μαθήματα που έχει δηλώσει, προκειμένου να αποφεύγονται δυσάρεστες περιπλοκές, όπως λ.χ. υποχρέωση επιστροφής συγγραμμάτων, ο αποκλεισμός του από το σύστημα διανομής κλπ.

9.2 Οι προθεσμίες αυτού του άρθρου ισχύουν και για τα μαθήματα που τυχόν παρακολούθησε ο φοιτητής κατά το αμέσως προηγούμενο εξάμηνο και των οποίων τα αποτελέσματα εξέτασής τους δεν έχουν ακόμα εκδοθεί κατά τη λήξη της προθεσμίας, οπότε η δήλωση των μαθημάτων αυτών θεωρείται ότι υποβάλλεται με την επιφύλαξη να ισχύει μόνον αν το αποτέλεσμα της εξέτασής τους είναι απορριπτικό.

9.3 Για τη συμμετοχή του φοιτητή στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο του μηνός Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους δεν υποβάλλεται ξεχωριστή δήλωση και ο φοιτητής δικαιούται να εξετασθεί σε όλα τα μαθήματα που είχε επιλέξει με τις δηλώσεις του κατά τα δύο εξάμηνα του συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους, εφόσον είχε αποτύχει ή δεν είχε εξετασθεί σε αυτά.

9.4 Ο φοιτητής δεν μπορεί να επιλέξει να παρακολουθήσει ή να εξετασθεί στο χειμερινό εξάμηνο σε μαθήματα που το ενδεικτικό ΠΠΣ προσφέρει μόνο στο εαρινό εξάμηνο και το αντίστροφο, εκτός αν ο νόμος προβλέπει διαφορετικά.

9.5 Η δήλωση μαθημάτων που επιλέγονται από τον φοιτητή για συγκεκριμένο κάθε φορά ακαδημαϊκό εξάμηνο καταχωρείται ηλεκτρονικά. Ο κάθε διδάσκων έχει πρόσβαση στον κατάλογο των εγγεγραμμένων φοιτητών στα μαθήματα που διδάσκει.

10. Ενημέρωση των φοιτητών

10.1 Για την ενημέρωση των φοιτητών σχετικά με το σύστημα σπουδών του Τμήματος και τις βασικές αρχές του, το περιεχόμενο και τη σημασία των υποχρεωτικών μαθημάτων και των μαθημάτων επιλογής των επιμέρους κατηγοριών, το σύστημα ελέγχου των γνώσεων που καθιερώνεται από τον νόμο και από τους εκάστοτε ισχύοντες Κανονισμούς του Ιδρύματος και του Τμήματος, καθώς και για την καθοδήγησή τους σε όλα τα προβλήματα των σπουδών τους, ο Πρόεδρος του Τμήματος, ο Διευθυντής κάθε Τομέα και οι Σύμβουλοι Σπουδών είναι υποχρεωμένοι να δέχονται τους φοιτητές και τους ορισμένους εκπροσώπους τους στο Τμήμα ή στον Τομέα, σε ακρόαση, εφόσον το ζητήσουν, σε ημέρα και ώρα, που γνωστοποιείται με ανάρτηση σχετικής ανακοίνωσης στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος κατά την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου.

10.2 Ειδικά για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές κάθε ακαδημαϊκού έτους διοργανώνεται, μέσα στον μήνα Οκτώβριο, ειδική ενημερωτική εκδήλωση του Τμήματος για την υποδοχή των νέων φοιτητών του, κατά την οποία, μεταξύ άλλων, γίνεται διεξοδική ενημέρωση για την υποχρέωση ηλεκτρονικής υποβολής, πριν από κάθε εξάμηνο σπουδών, δηλώσεων εγγραφής, επιλογής μαθημάτων και επιλογής συγγραμμάτων, εξηγούνται οι συνέπειες της τυχόν παράλειψής τους, παρέχονται οι αναγκαίες πληροφορίες για την έναρξη των σπουδών (λ.χ. για το άνοιγμα ιδρυματικού λογαριασμού, για τη χρήση της βιβλιοθήκης, κεντρικής και περιφερειακών, για τις ευχέρειες σίτισης και στέγασης των φοιτητών στην πανεπιστημιακή φοιτητική λέσχη του ΑΠΘ και στις φοιτητικές εστίες, αντίστοιχα, κ.ά.). Τέλος, παρουσιάζεται από τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του Τμήματος και αναλύεται από τους Διευθυντές των Τομέων το πρόγραμμα και ο κανονισμός του ΠΠΣ του Τμήματος.

11. Το Πρόγραμμα διδασκαλίας

11.1 Η διδασκαλία των μαθημάτων του ΠΠΣ στο Τμήμα γίνεται με βάση το ετήσιο ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας που περιλαμβάνει την κατανομή των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων μέσα στις εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας, τους διδάσκοντες κάθε μαθήματος και τις αίθουσες διδασκαλίας. Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας καταρτίζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Διδασκαλίας και Εξετάσεων, σε συνεργασία με την Γραμματεία του Τμήματος, εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και περιλαμβάνεται στον ηλεκτρονικά αναρτημένο Οδηγό Σπουδών του Τμήματος.

11.2 Κατά την κατάρτισή του λαμβάνεται μέριμνα ώστε η ημερήσια ροή της εκπαιδευτικής διαδικασίας να είναι, στο μέτρο του δυνατού, συνεχής για τους φοιτητές, χωρίς κενά που δεσμεύουν άσκοπα τον διαθέσιμο χρόνο τους και χωρίς συμπτώσεις των ωρών διδασκαλίας μεταξύ υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων του ίδιου εξαμήνου.

11.3 Ο αριθμός των ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος, όπως αναφέρεται στο ΠΠΣ του Τμήματος, απεικονίζει τη συνολική διάρκεια απασχόλησης του φοιτητή σε αίθουσα διδασκαλίας για το μάθημα αυτό (για παραδόσεις, φροντιστήρια, ασκήσεις κλπ.) και δεν επιτρέπεται να παραβιάζεται από τον διδάσκοντα, ούτε με παράλειψη αλλά ούτε και με υπέρβαση του αριθμού ωρών ανά εβδομάδα, με εξαίρεση τις περιπτώσεις αναγκαίας αναπλήρωσης ωρών λόγω απρόβλεπτης ματαίωσης κάποιου μαθήματος, η οποία και πάλι θα πρέπει να γίνεται κατόπιν συνεννόησης με την αρμόδια για το αιθουσιολόγιο και το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας Επιτροπή Προγράμματος Διδασκαλίας, προκειμένου να αποφεύγεται σύμπτωση του χρόνου αναπλήρωσης με άλλο προγραμματισμένο μάθημα στο ίδιο ακροατήριο φοιτητών ή στην ίδια αίθουσα.

12. Κατανομή των φοιτητών σε τμήματα

12.1 Ανάλογα με τον αριθμό των εγγεγραμμένων φοιτητών, των διδασκόντων και των διαθέσιμων αιθουσών του Τμήματος, μπορεί η διδασκαλία ορισμένων ή και όλων των μαθημάτων να γίνεται με κατανομή των φοιτητών σε δύο ή περισσότερα τμήματα, με κατά το δυνατόν ίσο αριθμό και σύνθεση φοιτητών για όλα τα μαθήματα του ίδιου εξαμήνου σπουδών, με τους ίδιους μαθησιακούς στόχους και με ομοιόμορφη ύλη διδασκαλίας, τρόπο εξέτασης και κριτήρια αξιολόγησης των φοιτητών για κάθε μάθημα, σε όλα τα τμήματα.

12.2 Η κατανομή των φοιτητών στα τμήματα, όταν προβλέπονται τέτοια, γίνεται κατ' αλφαβητική σειρά ή ανάλογα με τον αριθμό ΑΕΜ ή άλλο εκπαιδευτικό κριτήριο που αποφασίζει η διδακτική ομάδα του μαθήματος χωρίς αυτό να επιφέρει διακρίσεις μεταξύ των φοιτητών. Η απόφαση επανεξετάζεται από τη συνέλευση του Τμήματος σε κάθε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής του αριθμού τους ή του αριθμού των διδασκόντων ή του αριθμού των διαθέσιμων αιθουσών του Τμήματος.

13. Η διεξαγωγή των μαθημάτων

13.1 Η διδασκαλία όλων των μαθημάτων, υποχρεωτικών και επιλογής, γίνεται αποκλειστικά στο εξαμηνιο σπουδών που καθορίζεται με το ενδεικτικό ΠΠΣ του Τμήματος.

13.2 Η διδασκαλία των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι υποχρεωτική για τους διδάσκοντες. Το ίδιο ισχύει και για τα μαθήματα επιλογής, με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, έπειτα από εισήγηση του οικείου Τομέα. Ωστόσο, η διεξαγωγή ενός μαθήματος επιλογής θέτει ως προϋπόθεση την επιλογή του από 5 τουλάχιστον φοιτητές, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Σε περίπτωση που το επιλέξουν λιγότεροι από 5 φοιτητές, η διδασκαλία του αναβάλλεται

για εκείνο το ακαδημαϊκό έτος και οι φοιτητές που το επέλεξαν οφείλουν μέσα σε διάστημα 10 ημερών από την ανακοίνωση της μη διεξαγωγής του –έστω και εκτός της καθορισμένης προθεσμίας υποβολής δηλώσεων μαθημάτων– να δηλώσουν την παρακολούθηση άλλου μαθήματος επιλογής.

13.3. Η συμμετοχή των φοιτητών σε ορισμένες μορφές εκπαιδευτικού έργου (λ.χ. παρακολούθηση σεμιναρίων, εργαστηρίων, φροντιστηρίων, ασκήσεων πεδίου, πρακτικών ασκήσεων) μπορεί να ορισθεί, στο ΠΠΣ ή και με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ως υποχρεωτική.

13.4 Σε περίπτωση που ένα μάθημα επιλογής δεν επιλέγεται από περισσότερους από 5 φοιτητές για 2 συνεχή ακαδημαϊκά έτη ή 3 ακαδημαϊκά έτη σε διάρκεια 5 ακαδημαϊκών ετών η συνέλευση του τμήματος οφείλει να διερευνήσει τα αίτια και ή να το καταργήσει ή να το αναδιαμορφώσει. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται ύστερα από εισήγηση της επιτροπής προγράμματος σπουδών, η οποία έχει λάβει υπόψη της ανάλογη εισήγηση του τομέα, στον οποίο υπάγεται το μάθημα. Σε περίπτωση που για 7 συνεχή ακαδημαϊκά έτη καθίσταται αδύνατη η διδασκαλία του μαθήματος, ακόμη και μετά την αναμόρφωσή του, η συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει για την κατάργηση η αναμόρφωση του.

13.5 Αν για οποιονδήποτε λόγο ο αριθμός των εβδομάδων διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σε ένα μάθημα είναι μικρότερος από 13 το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε και δεν εξετάζεται, τυχόν δε εξέταση του είναι άκυρη και ο βαθμός δεν υπολογίζεται για την απονομή του τίτλου σπουδών.

13.6 Η παρακολούθηση της διδασκαλίας τόσο των μαθημάτων κορμού, όσο και των μαθημάτων επιλογής δεν είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές εκτός των υποχρεωτικών εργαστηρίων. Οι διδάσκοντες επίσης, μπορούν να ορίσουν την παρακολούθηση εργαστηριακών ή φροντιστηριακών ασκήσεων ως υποχρεωτική. Ομοίως, ως υποχρεωτική μπορεί να ορισθεί η συνεργασία των φοιτητών με τους υπεύθυνους του μαθήματος για την παρακολούθηση της εκπόνησης θέματος του μαθήματος (διόρθωση θέματος).

13.7 Τα μαθήματα του ΠΠΣ διεξάγονται μόνο στην ελληνική γλώσσα. Επίσης η διπλωματική εργασία εκπονείται και παρουσιάζεται στην ελληνική γλώσσα.

14. Τρόπος διδασκαλίας

14.1 Η διδασκαλία των μαθημάτων συνίσταται στην παροχή μιας γενικής εικόνας της ύλης του καθενός από αυτά και στη δειγματική επιλογή ορισμένων θεμάτων για εμβάθυνση, με τη βοήθεια πρακτικών εφαρμογών, όπου απαιτείται, διερεύνησης της βιβλιοθήκης, κριτικής ανάλυσης, εκπόνησης και ανάπτυξης εργασιών υπό την επίβλεψη των διδασκόντων και άλλων ανάλογων μεθόδων. Η διδασκαλία των μαθημάτων αποβλέπει στο να δίνει κίνητρα για τη μύηση των φοιτητών στην επιστημονική σκέψη και τη μεθοδολογία της, να τους καθοδηγεί στη συμπλήρωση των γνώσεών τους με την προσωπική τους μελέτη, να τους καθιστά ικανούς να εφαρμόζουν στην πράξη το περιεχόμενο της διδασκαλίας, να διατυπώνουν επιστημονικά δοκίμια και να χειρίζονται άνετα τον γραπτό και προφορικό επιστημονικό λόγο και να τους ωθεί στην ανάπτυξη επιστημονικών πρωτοβουλιών.

14.2 Η διδασκαλία των μαθημάτων που εμφανίζουν πρακτική εφαρμογή, περιλαμβάνει υποχρεωτικά και την εξάσκηση των φοιτητών επί πρακτικών ζητημάτων, παρόμοιων σε βαρύτητα με αυτά στα οποία θα χρειασθεί να εξετασθούν.

14.3. Στο πλαίσιο της διεξαγωγής του μαθήματος η διδακτική ομάδα μπορεί να αποφασίσει τη διεξαγωγή ειδικών διαλέξεων με θέματα συναφή του μαθήματος. Οι ώρες αυτών των διαλέξεων δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις ώρες διδασκαλίας του μαθήματος τριών εβδομάδων

14.4. Στις ειδικές διαλέξεις μπορεί να προσκληθεί ως ομιλητής και διδάσκων άλλου τμήματος ή

πανεπιστημίου, καθώς και εξωπανεπιστημιακός επιστήμονας εγνωσμένου κύρους.

15. Διδάσκοντες

Διδάσκοντες στα μαθήματα του ΠΠΣ του Τμήματος μπορεί να είναι, μόνο όσοι έχουν ανάθεση διδασκαλίας που γίνεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και αποδεικνύεται από τα πρακτικά της Ανάθεση διδασκαλίας μπορεί να δοθεί μόνο σε όσους έχουν κατά τον νόμο αυτό το δικαίωμα, όπως οι υπηρετούντες καθηγητές και λέκτορες καθώς και τα μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ) και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΠΠ) του Τμήματος ή, ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο, άλλου Τμήματος του ΑΠΘ ή άλλου Ελληνικού ΑΕΙ ή επιστήμονες μιας από τις κατηγορίες για τις οποίες ο νόμος, υπό προϋποθέσεις, ρητά επιφυλάσσει τη δυνατότητα διδασκαλίας σε ελληνικό ΑΕΙ (λ.χ. Π.Δ. 407/1980, επισκέπτες καθηγητές, διδάκτορες επιλεγέντες σε πρόγραμμα απόκτησης ακαδημαϊκής εμπειρίας κλπ).

16. Διδακτέα ύλη και συντονισμός διδασκαλίας

16.1 Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση των Τομέων, καθορίζει την έκταση της διδακτέας ύλης του κάθε μαθήματος (υποχρεωτικού ή επιλογής), στο πλαίσιο της περιγραφής μορφής και περιεχομένου κάθε μαθήματος στον Οδηγό Σπουδών. Η ανάθεση διδασκαλίας σε ένα ή περισσότερα άτομα, καθώς και η συγκρότηση των διδακτικών ομάδων γίνεται από τον τομέα κατά τον προγραμματισμό των μαθημάτων πριν από τη λήξη του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους.

16.2 Χωρίς να θίγεται η ελευθερία των διδασκόντων ως προς τον τρόπο διδασκαλίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος, μεριμνά για τον συντονισμό και την επίτευξη της κατά το δυνατό ομοιομορφίας και ισοδύναμης διδασκαλίας του ίδιου μαθήματος στα τυχόν περισσότερα τμήματα, στα οποία ενδέχεται να είναι καταναμημένα τα ακροατήρια, ως προς την έκταση της διδακτέας ύλης και το επίπεδο δυσχέρειας των θεμάτων των εξετάσεων.

16.3 Ορίζεται Συντονιστής μαθήματος, σε περίπτωση διδασκαλίας σε περισσότερα τους ενός τμήματα, ο οποίος έχει την ευθύνη συντονισμού της διδακτικής ομάδας ως προς την οργάνωση του μαθήματος, την ομοιομορφία της διδασκαλίας του, το περιεχόμενο και την έκταση της διδακτέας και διδαχθείσας ύλης, των ασκήσεων, των διορθώσεων των θεμάτων και των εξετάσεων σε όλα τα τμήματα.

17. Διδακτικά συγγράμματα και βοηθήματα

17.1 Διδακτικό σύγγραμμα ή βοήθημα θεωρείται κάθε έντυπο ή ηλεκτρονικό βιβλίο, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών βιβλίων ελεύθερης πρόσβασης, καθώς και οι έντυπες ή ηλεκτρονικές ακαδημαϊκές σημειώσεις, ύστερα από την κατ' έτος έγκρισή τους από την Συνέλευση του Τμήματος, το οποίο ανταποκρίνεται κατά τρόπο ολοκληρωμένο στο γνωστικό αντικείμενο ενός μαθήματος, σύμφωνα με το ενδεικτικό Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

17.2 παροχή διδακτικών συγγραμμάτων/βοηθημάτων στους προπτυχιακούς φοιτητές είναι δωρεάν και γίνεται με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

17.3 Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση των Τομέων, καθορίζει, για κάθε μάθημα, κατάλογο συγγραμμάτων ή άλλων διδακτικών βοηθημάτων που υποδεικνύονται στους φοιτητές για τη μελέτη τους και προσφέρονται για διανομή στους φοιτητές μέσω του Κεντρικού Πληροφοριακού

Συστήματος ΕΥΔΟΞΟΣ του Υπουργείου Παιδείας. Ο εν λόγω κατάλογος, από τον οποίο οι φοιτητές του Τμήματος επιλέγουν το διανεμόμενο σύγγραμμα, συντάσσεται κατόπιν εισήγησης των διδασκόντων κάθε μαθήματος και των λοιπών διδασκόντων του Τμήματος του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου, περιλαμβάνει δε ένα τουλάχιστον προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα ανά υποχρεωτικό ή επιλεγόμενο μάθημα από τα περιλαμβανόμενα στο σύστημα ΕΥΔΟΞΟΣ σχετικά συγγράμματα. Συγγράμματα, σημειώσεις και ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό μπορούν να διανέμονται απευθείας από τους διδάσκοντες εφόσον το κρίνουν σκόπιμο προς όφελος της εκπαίδευσης των φοιτητών.

17.4 Κάθε διδάσκων οφείλει να αναρτά ή να διανέμει στους εγγεγραμμένους στο μάθημα φοιτητές αναλυτικό διάγραμμα μελέτης, το οποίο περιλαμβάνει τη διάρθρωση της ύλης του μαθήματος, τη σχετική βιβλιογραφία και λοιπή αναγκαία τεκμηρίωση, καθώς και κάθε άλλη συναφή πληροφόρηση. Τυχόν αναγκαίες για την παρακολούθηση του μαθήματος σημειώσεις παραδόσεων των διδασκόντων αναρτώνται υποχρεωτικά σε κατάλληλα προστατευμένη ιστοσελίδα του ιδρύματος (e-learning auth) είτε με τρόπο ηλεκτρονικά προσβάσιμο που κρίνει ο διδάσκων.

17.5 Ο Πρόεδρος και το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος μεριμνούν, ώστε τα διανεμόμενα συγγράμματα ή διδακτικά βοηθήματα να υπάρχουν σε ικανό αριθμό αντιτύπων και στο αναγνωστήριο της Βιβλιοθήκης του Τμήματος ή της οικείας Σχολής.

18. Θέματα, Εργαστηριακές Ασκήσεις, Διπλωματική Εργασία, Πρακτική Άσκηση

18.1. Στο πλαίσιο των απαιτήσεων ορισμένων μαθημάτων ενδεχομένως να προβλέπεται η εκπόνηση εργασίας (θέματος), που αποσκοπεί στην καλύτερη εμπέδωση της παρεχόμενης γνώσης επάνω στο αντικείμενο του μαθήματος. Ο προσδιορισμός του αντικείμενου της εργασίας, οι προϋποθέσεις εκπόνησής της, η παρακολούθηση της πορείας της και η αξιολόγησή της περιγράφονται αναλυτικά στο **παράρτημα 3**, που συνοδεύει αυτόν τον κανονισμό.

18.2. Ομοίως, στο πλαίσιο των απαιτήσεων του μαθήματος ενδέχεται να προβλέπεται η διεξαγωγή εργαστηριακών ασκήσεων, ο τρόπος διεξαγωγής των οποίων, οι προϋποθέσεις και η οργάνωσή τους αποδίδονται στο **παράρτημα 4** του κανονισμού.

18.3. Κατ' ανάλογο τρόπο περιγράφονται τα σχετικά με την επιλογή του θέματος της διπλωματικής εργασίας, τον τρόπο εκπόνησής της, την παρουσίαση και την αξιολόγησή της στο **παράρτημα 5**

18.4. Τέλος, στο **παράρτημα 6** αναφέρονται όλα τα σχετικά με την πρακτική άσκηση των φοιτητών.

19. Αξιολόγηση διδασκόντων και μαθημάτων από τους φοιτητές

~~19.1~~ Με ανακοινώσεις και προτροπή του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών που αναρτώνται στην ιστοσελίδα του τμήματος, καλούνται οι φοιτητές να προβαίνουν σε ηλεκτρονική συμπλήρωση και αποστολή ερωτηματολογίων αξιολόγησης των μαθημάτων και των κάθε κατηγορίας (ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, π.δ. 407/1980 κλπ) διδασκόντων τα μαθήματα που παρακολούθησαν συστηματικά, με απόλυτη διασφάλιση της ανωνυμίας τους και με αποκλειστικό σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου σπουδών του Τμήματος. ~~Η αξιολόγηση γίνεται σε ημέρα και ώρα που διδάσκεται το μάθημα και ορίζεται από τον διδάσκοντα, στο τέλος της διδακτικής περιόδου και πριν την εξεταστική.~~

19.2 Η αποτίμηση της αξιολόγησης γίνεται με ευθύνη της λειτουργούσας στο Τμήμα Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ), σε συνεργασία με τη ΜΟΔΙΠ του ΑΠΘ, και πραγματοποιείται

μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ) της τελευταίας. Η Διοίκηση και η ΟΜΕΑ του Τμήματος οφείλουν να προβαίνουν σε συστηματικές ενέργειες για την πρόσκληση των φοιτητών στην αξιολόγηση.

19.3 Κριτήρια και δείκτες αξιολόγησης της ποιότητας του διδακτικού έργου θεωρούνται κυρίως:

- η μεθοδικότητα του διδάσκοντος ως προς την οργάνωση της διδασκαλίας, σε αναφορά με τη συστηματική διάρθρωση, την αλληλουχία των διδασκόμενων ενοτήτων και την κάλυψη της διδακτέας ύλης,
- η αποτελεσματικότητά του ως προς την παραστατική μετάδοση και την επαρκή εμπέδωση των γνώσεων από τους φοιτητές,
- η προώθηση της κατανόησης από τους φοιτητές μέσω των αποκτώμενων γνώσεων (με τη χρήση παραδειγμάτων, τη διενέργεια πρακτικών ασκήσεων κλπ.),
- η ενθάρρυνση του διαλόγου μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων,
- η επικαιροποίηση του περιεχομένου της διδασκαλίας με την αδιάλειπτη παρακολούθηση των εξελίξεων του οικείου επιστημονικού πεδίου,
- η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών (video, animation, κλπ) στην εκπαιδευτική διαδικασία,
- η συνεχής υποστηρικτική συνεργασία μεταξύ διδάσκοντος και διδασκομένων,
- η διοργάνωση σεμιναρίων υποστήριξης της διδασκαλίας με την ενεργή συμμετοχή φοιτητών μέσω εκπόνησης και παρουσίας εργασιών, εισηγήσεων, κλπ επί της διδασκομένης ύλης,
- η συμβολή του περιεχομένου της διδασκαλίας στην καλλιέργεια του ακαδημαϊκού ήθους και του όλου πνευματικού υποβάθρου των φοιτητών,
- η ακριβής τήρηση του ωρολόγιου προγράμματος διδασκαλίας από τον διδάσκοντα
- η αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας ως προς τη δυνατότητα των συστηματικά παρακολουθούντων το μάθημα φοιτητών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των εξετάσεων στο τέλος του εξαμήνου.

19.4 Για λόγους ομοιόμορφης τήρησης στατιστικών στοιχείων και δυνατότητας εξαγωγής αξιοποιήσιμων για το εκπαιδευτικό έργο των Τμημάτων και συνολικά του Ιδρύματος συμπερασμάτων, τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης καταρτίζονται από τη ΜΟΔΠ. Ωστόσο, μπορούν να διαφοροποιούνται μερικώς, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αναγκών του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών ή/και κάθε μαθήματος.

19.5 Η ΟΜΕΑ του Τμήματος παρακολουθεί, μέσω του Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ) της ΜΟΔΠ, τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών στη διαδικασία της αξιολόγησης, αναλύει τα σχετικά αποτελέσματα και ενημερώνει επ' αυτών την αντίστοιχη ακαδημαϊκή μονάδα. Τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης αφορούν σε κάθε διδασκόμενο μάθημα και σε κάθε διδάσκοντα ξεχωριστά και περιλαμβάνουν ερωτήσεις ανταποκρινόμενες ιδίως στα κριτήρια της προηγούμενης παραγράφου. Περιλαμβάνουν επίσης ερώτηση ως προς την συστηματική ή μη παρακολούθηση του μαθήματος από τον αξιολογούντα φοιτητή.

19.6 Τα όργανα διοίκησης του Τμήματος, σε συνεργασία με την αντίστοιχη ΟΜΕΑ, οφείλουν να μελετούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, να ανακοινώνουν τις συναγόμενες διαπιστώσεις τους, να αποφασίζουν τη δημοσιοποίηση των συνοπτικών αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και πάντως μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας των μαθημάτων του εξαμήνου, και να αναλαμβάνουν δράσεις για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

20. Αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών

Εξεταστική Διαδικασία

1. Η διδακτική ομάδα του κάθε μαθήματος οφείλει να οργανώσει κατά την κρίση της γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή/και να στηρίξει την αξιολόγησή της σε εκπονηθέντα θέματα ή εργαστηριακές ασκήσεις των φοιτητών.

2. Τα θέματα των εξετάσεων επιλέγονται από την διδακτική ομάδα και πρέπει να διερευνούν την κριτική αφομοίωση των γνώσεων από τους φοιτητές, να είναι ανάλογα με το επίπεδο σπουδών που παρέχονται και να είναι αντικειμενικά δυνατό να απαντηθούν μέσα στον οριζόμενο χρόνο με βάση την ύλη και τις μεθόδους διδασκαλίας του μαθήματος.

3. Στην περίπτωση που η διδασκαλία ενός μαθήματος διεξάγεται σε περισσότερα του ενός τμήματα είτε από τον ίδιο διδάσκοντα είτε από διαφορετικούς διδάσκοντες θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την ομοιομορφία της εξέτασης με κοινά θέματα και σε ενιαία εξεταστέα ύλη, που θα έχει διδαχθεί σε όλα τα τμήματα, τόσο από την άποψη των επιλεγόμενων θεμάτων, όσο και από την άποψη της αξιολόγησης των γραπτών.

4. Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών γίνεται μετά την τελική εξέταση που ακολουθεί τη λήξη του εξαμήνου. Η διδακτική ομάδα δικαιούται να απαλλάξει φοιτητές από την τελική εξέταση, εφόσον με ανακοίνωσή κατά την έναρξη του εξαμήνου έχει καθορίσει σαφώς τους όρους του συστήματος απαλλαγής, προβλέποντας επαρκή διαδοχικό έλεγχο κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, με την προϋπόθεση ότι με τον τρόπο αυτό δεν διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία του υπόλοιπου προγράμματος σπουδών. Στην περίπτωση αυτή επιτρέπεται μια μόνο ενδιάμεση εξέταση με τη μορφή προόδου στη μέση του εξαμήνου, για λόγους αποτροπής επιμήκυνσης της εξεταστικής περιόδου.

5. Οι εξετάσεις διενεργούνται αποκλειστικά μετά το πέρας του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου για τα μαθήματα που διδάχθηκαν στα εξάμηνα αυτά.

Οι φοιτητές δικαιούνται να εξεταστούν κατά την περίοδο του Ιανουαρίου μόνο στα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου και κατά την περίοδο του Ιουνίου μόνο στα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου. Κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου δικαιούνται να εξεταστούν στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων.

Οι επί διπλώματι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εξεταστούν στην εξεταστική περίοδο του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου κάθε ακαδημαϊκού έτους σε όλα τα μαθήματα που οφείλουν, ανεξάρτητα αν αυτά διδάσκονται στο χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο, με την προϋπόθεση ότι τα έχουν δηλώσει τουλάχιστον μια φορά στο εξάμηνο που διδάσκονται.

6. Στην περίπτωση διενέργειας προφορικών εξετάσεων σε μάθημα, ο διδάσκων ανακοινώνει πρόγραμμα προφορικών εξετάσεων. Σε περίπτωση που χρειασθεί, όλως κατ' εξαίρεση, να εξετασθεί προφορικά μεμονωμένος φοιτητής, πρέπει στην εξέταση να συμπαρίσταται υποχρεωτικά και δεύτερος διδάσκων ως εξεταστής, άλλως η εξέταση είναι άκυρη και το αποτέλεσμα της δεν προσμετράται στη βαθμολογία του φοιτητή.

7. Πλέον των οριζόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, οι διδάσκοντες λαμβάνουν ειδική μέριμνα για την προφορική εξέταση φοιτητών με αποδεδειγμένη αναπηρία ή ειδική εκπαιδευτική ανάγκη (λ.χ. δυσλεξία, δυσορθογραφία, δυσγραφία, δυσαναγνωσία, δυσαριθμησία, πρόσκαιρα ή μόνιμα κινητικά προβλήματα, προβλήματα όρασης κ.ά.) που δυσχεραίνουν ουσιωδώς τη συμμετοχή τους σε γραπτές εξετάσεις. Αντιστοίχως, πρόνοια λαμβάνεται και για την γραπτή εξέταση φοιτητών που πιστοποιούν ουσιώδη δυσχέρειά τους να μετάσχουν σε προφορικές εξετάσεις (λ.χ. αγοραφοβία, κρίσεις πανικού κ.ά.). Ο τρόπος αυτός μπορεί να είναι ο ίδιος κατά τον οποίο εξετάζονται ως υποψήφιοι στις

Πανελλήνιες εξετάσεις ή όπως αλλιώς ορίζεται από σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις. Οι παραπάνω φοιτητές υποβάλλουν αίτηση στην Γραμματεία πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, που συνοδεύεται από ιατρική πιστοποίηση δημόσιου νοσηλευτικού ιδρύματος.

8. Για το αδιάβλητο της εξέτασης η διδακτική ομάδα έχει τη δυνατότητα να εφαρμόσει μεθόδους που θα το διασφαλίζουν, π.χ. κάλυψη του ονοματεπώνυμου στο γραπτό με αδιαφανές φύλλο χαρτιού. Το αδιαφανές φύλλο χάρτου αποκολλάται μετά τη βαθμολόγηση όλων των γραπτών.

Πρόγραμμα και διεξαγωγή των εξετάσεων

1. Το πρόγραμμα των εξετάσεων κάθε εξαμήνου καθορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, με βάση σχέδιο που υποβάλλει η Επιτροπή Προγράμματος Διδασκαλίας και Εξετάσεων, και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος κατά την έναρξη του εξαμήνου.

2. Η Γραμματεία του Τμήματος οφείλει να αναρτά εγκαίρως στην ιστοσελίδα του Τμήματος ενιαίο πρόγραμμα των γραπτών εξετάσεων του εξαμήνου, το οποίο πρέπει υποχρεωτικά να περιέχει, για κάθε μάθημα, την ημέρα διεξαγωγής της εξέτασης και τα χρονικά όρια έναρξης και λήξης της και για όλα τα τμήματα, στα οποία κατανέμονται ενδεχομένως οι φοιτητές.

3. Η διεξαγωγή της γραπτής εξέτασης είναι ενιαία για όλα τα τμήματα διδασκαλίας του ίδιου μαθήματος. Οι διδάσκοντες οφείλουν να διαμορφώνουν τα θέματα εξετάσεων, ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος αντιγραφής ή φαλκίδευσης του αποτελέσματος της εξεταστικής διαδικασίας με τεχνολογικά μέσα.

4. Οι διδάσκοντες οφείλουν να είναι συνεχώς παρόντες στους χώρους των εξετάσεων, να ασκούν εποπτεία για την απρόσκοπτη και αδιάβλητη διεξαγωγή τους και να λαμβάνουν τα αναγκαία για τον σκοπό αυτό μέτρα.

5. Οι εξεταζόμενοι φοιτητές απαγορεύεται να επιχειρούν αντιγραφή απαντήσεων ή οποιονδήποτε άλλο τρόπο φαλκίδευσης του αποτελέσματος της εξεταστικής διαδικασίας, καθώς και να φέρουν στις αίθουσες των εξετάσεων βιβλία, βοηθήματα, σημειώσεις ή ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, πέραν εκείνων που τυχόν έχει επιτρέψει ο έχων την ευθύνη των εξετάσεων. Τυχόν απόπειρα χρήσης και χρήση ηλεκτρονικών ή άλλων μέσων επικοινωνίας κατά τη διάρκεια της εξεταστικής διαδικασίας αποτελεί απαράδεκτη ενέργεια η οποία αξιολογείται και επιφέρει ανάλογη ποινή σε βάρος του εξεταζομένου. Ακόμη, οι εξεταζόμενοι φοιτητές απαγορεύεται να χρησιμοποιούν ως «πρόχειρο» ένα χωριστό φύλλο, αλλά επιτρέπεται να χρησιμοποιούν για τον σκοπό αυτό αποκλειστικά και μόνο την τελευταία σελίδα της τετρασελίδης κόλλας αναφοράς στην οποία αναπτύσσουν τις απαντήσεις τους. Ανάλογης σημασίας είναι και η εκ των προτέρων απόσπαση και αλίευση με οποιονδήποτε τρόπο θεμάτων της γραπτής εξέτασης καθώς και οι επιπτώσεις. Οι ποινές διαρθρώνονται από απλή επίπληξη έως και παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο αναλόγως της βαρύτητας της ενέργειας, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε άλλη σχετική πρόβλεψη κυρώσεων από τον νόμο, ή/και τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΑΠΘ ή του Τμήματος.

6. Οι καθορισμένοι επιτηρητές οφείλουν να ελέγχουν το επίσημο παραστατικό του ΑΠΘ που αποδεικνύει τη φοιτητική ιδιότητα και πιστοποιεί την ταυτότητα του εξεταζομένου, να διαπιστώνουν την αναγραφή του ονοματεπώνυμου και του αριθμού ειδικού μητρώου του φοιτητή πάνω στο γραπτό, να μονογράφουν και να αριθμούν κάθε γραπτό, να επιτηρούν συνεχώς τις εισόδους και εξόδους της αίθουσας, ιδίως κατά την ώρα λήξης του χρόνου εξέτασης και παράδοσης των γραπτών, και να φροντίζουν ώστε να μην εξέρχεται ή αποχωρεί κανείς από την αίθουσα εξετάσεων πριν από την πάροδο

τριάντα λεπτών (30') από τη διανομή των θεμάτων. Σε περίπτωση ολιγόλεπτης διακοπής και απουσίας του φοιτητή λόγω ανωτέρας βίας ο επιτηρητής μονογράφει και σημειώνει την ακριβή ώρα διακοπής επί του γραπτού του φοιτητή, ακριβώς στο τέλος του κειμένου μέχρι την ώρα της προσωρινής διακοπής της εξέτασης.

7. Τα γραπτά των εξετάσεων φυλάσσονται υποχρεωτικά, με επιμέλεια του υπευθύνου του μαθήματος, για είκοσι τέσσερις (24) μήνες. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού του χρονικού διαστήματος τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και καταστρέφονται, εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

Επανεξέταση

1. Εξέταση του φοιτητή στην ίδια εξεταστική περίοδο εφόσον δεν προσήλθε στην προγραμματισμένη μέρα και ώρα επιτρέπεται μόνον εφόσον αποδεικνύεται, από βεβαιώσεις δημόσιου νοσηλευτικού ιδρύματος, ότι αντιμετώπιζε πρόβλημα υγείας.

2. Μερική ή ολική εξέταση επιτρέπεται επίσης σε ό,τι αφορά τη συνολική αξιολόγηση με συμπληρωματική προφορική εξέταση αμέσως μετά τη γραπτή αποκλειστικά μόνο στις περιπτώσεις της παραγράφου 20.8.

3. Επανάληψη των εξετάσεων για όσους απέτυχαν σε ένα μάθημα μπορεί να ζητήσει το τμήμα με απόφαση της γενικής του συνέλευσης, αν το ποσοστό επιτυχίας είναι μικρότερο του 15%. Αν και στην επαναληπτική εξέταση το ποσοστό της επιτυχίας δεν υπερβαίνει το 15%, η γενική συνέλευση του τμήματος είναι υποχρεωμένη να αναζητήσει τα αίτια της αποτυχίας και να προτείνει λύση, λαμβάνοντας υπόψη σχετική εισήγηση του οικείου τομέα.

Βαθμολόγηση των μαθημάτων

1. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα καθορίζεται από την διδακτική ομάδα, η οποία μπορεί κατά την κρίση της να οργανώνει και να λαμβάνει υπόψη της και ενδιάμεσες δοκιμασίες, εργασίες ή εργαστηριακές ασκήσεις. Ο τρόπος βαθμολόγησης με τη συμβολή των επιμέρους δοκιμασιών γνωστοποιείται στους φοιτητές κατά την έναρξη του εξαμήνου.

2. Οι διδάσκοντες οφείλουν να ανακοινώνουν τα αποτελέσματα στους φοιτητές και να παραδίδουν στη Γραμματεία του Τμήματος τα αποτελέσματα των τελικών εξετάσεων, γραπτών ή/και προφορικών ενιαία για κάθε μάθημα, το αργότερο εντός 25 ημερών από την ημέρα διεξαγωγής της εξέτασης.

3. Επί προφορικών εξετάσεων ο διδάσκων δεν επιτρέπεται να ανακοινώνει αμέσως το αποτέλεσμα της εξέτασης στους εξετασθέντες φοιτητές κάθε ομάδας, αλλά μόνο μέσω των συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων των εξετάσεων του μαθήματος για το σύνολο των εξετασθέντων φοιτητών.

4. Σε όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ του Τμήματος το αποτέλεσμα του ελέγχου των γνώσεων του φοιτητή εκφράζεται αριθμητικά με βαθμούς από 1 έως 10. Στους πίνακες των αποτελεσμάτων η αποτυχία σημειώνεται με βαθμούς από 1 έως 4 και η επιτυχία με βαθμούς από 5 έως 10. Τα αποτελέσματα σε περίπτωση επιτυχίας εκδίδονται με ακρίβεια μισής μονάδας, ενώ σε περίπτωση αποτυχίας με ακρίβεια μονάδας.

5. Οι πίνακες των αποτελεσμάτων αναρτώνται από τους διδάσκοντες στις προβλεπόμενες για τον σκοπό αυτό πινακίδες και είναι προσβάσιμοι στο σύνολό τους από όλους τους φοιτητές. Οι πίνακες αυτοί είναι αντίγραφα των πινάκων που καταχωρούνται στο ηλεκτρονικό σύστημα βαθμολογίας της Γραμματείας

του Τμήματος.

6. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά βαθμού φοιτητή από μια εξεταστική περίοδο σε άλλη, ούτε η ανακοίνωση βαθμού φοιτητή που εξετάστηκε σε τμήμα διαφορετικό από εκείνο στο οποίο ανήκει, σύμφωνα με την αρχική κατανομή των τμημάτων διδασκαλίας του μαθήματος.

7. Οι διδάσκοντες είναι υποχρεωμένοι να έχουν ενημερώσει τους φοιτητές πριν από τη διεξαγωγή των εξετάσεων για τον τρόπο αξιολόγησης των γραπτών τους και να εξηγούν τον τρόπο βαθμολογίας κατά τον έλεγχο των γραπτών.

8. Μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας του μαθήματος, κάθε φοιτητής έχει δυνατότητα να δει το γραπτό του και να ζητήσει συνάντηση με τους διδάσκοντες εφόσον αιτιολογήσει επαρκώς αυτή του την ενέργεια σε ειδικά καθορισμένες ώρες και ημέρες που ορίζονται από τη διδακτική ομάδα γι' αυτό το σκοπό, εντός 20 ημερών από την ανακοίνωση της βαθμολογίας.

21. Αναγνωρίσεις μαθημάτων

21.1 Φοιτητές που εισάγονται στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών με κατατακτήριες εξετάσεις ή με μετεγγραφή ή με μεταφορά θέσης από αντίστοιχο Τμήμα άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή με το σύστημα εισαγωγής από τις πανελλήνιες εξετάσεις προηγούμενων ετών (10%) και επιθυμούν αναγνώριση μαθημάτων στα οποία είχαν εξεταστεί επιτυχώς στο Τμήμα προέλευσής τους, οφείλουν να υποβάλλουν εγγράφως στη Γραμματεία του Τμήματος τα σχετικά αιτήματά τους εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από την ημερομηνία εγγραφής τους, συνοποβάλλοντας ταυτόχρονα πιστοποιητικό της αναλυτικής τους βαθμολογίας και απόσπασμα του Οδηγού Σπουδών του Τμήματος προέλευσης, από το οποίο να προκύπτει η ύλη και τα συγγράμματα των μαθημάτων στα οποία είχαν εξεταστεί επιτυχώς. Τα παραπάνω αιτήματα εξετάζονται σε συνεδρίαση της Συνέλευσης του Τμήματος, μετά από εισηγήσεις των αντίστοιχων Τομέων.

21.2 Στους φοιτητές που εισάγονται στο Τμήμα με κατατακτήριες εξετάσεις αναγνωρίζονται επιπλέον, εφόσον αυτό προβλέπεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, τα μαθήματα στα οποία εξετάστηκαν επιτυχώς και ο βαθμός που έλαβαν κατά τις κατατακτήριες εξετάσεις και τα οποία περιλαμβάνονται αυτούσια, με την ίδια εξεταστέα ύλη, στο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος.

21.3 Φοιτητές που συμμετέχουν σε πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (λ.χ. Erasmus), σε εκτέλεση σύμβασης ή πρωτοκόλλου συνεργασίας που συνάπτει το ΑΠΘ με αλλοδαπό ή ημεδαπό πανεπιστήμιο που τους υποδέχεται για να πραγματοποιήσουν μέρος των σπουδών τους, δύνανται με αίτησή τους που υποβάλλουν στη γραμματεία του τμήματος μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους στο πανεπιστήμιο υποδοχής, να αναγνωρίσουν τα μαθήματα στα οποία εξετάστηκαν εκεί επιτυχώς, εφόσον τα μαθήματα αυτά κριθούν από τους αρμόδιους καθηγητές (διδάσκοντες τα αντίστοιχα μαθήματα στο Τμήμα) ως ισοδύναμα -από άποψη διδασκόμενης ύλης με μαθήματα που διδάσκονται στο πλαίσιο του εκάστοτε ισχύοντος προγράμματος προπτυχιακών σπουδών.

Στα αναγνωριζόμενα με τον τρόπο αυτό μαθήματα δεν μπορούν να πιστωθούν περισσότερες πιστωτικές μονάδες (ECTS) από αυτές που προβλέπονται για τα αντίστοιχα μαθήματα του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος.

Η βαθμολογία μαθημάτων από αλλοδαπό ΑΕΙ πρέπει να αποδεικνύεται με επίσημο έγγραφο του εν λόγω ΑΕΙ, όπως προβλέπεται από τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις.

Για την αντιστοίχιση της βαθμολογίας αυτής με τη βαθμολογική κλίμακα του ΑΠΘ υπεύθυνοι είναι σε συνεργασία ο Συντονιστής του αντίστοιχου διεθνούς Προγράμματος και η διδακτική ομάδα του μαθήματος που αποφαίνεται για το περιεχόμενο του μαθήματος, και οι οποίοι εισηγούνται σχετικά στη Συνέλευση του τμήματος για έγκριση.

Στην περίπτωση κατά την οποία ορισμένα από τα εν λόγω μαθήματα δεν αναγνωρισθούν ως ισοδύναμα με την παραπάνω διαδικασία, τότε καταχωρούνται στο Παράρτημα Διπλώματος και στην αναλυτική βαθμολογία χωρίς να προσμετρώνται στον υπολογισμό του βαθμού διπλώματος.

22. Προϋποθέσεις για τη λήψη διπλώματος – Βαθμός διπλώματος

22.1 Ο φοιτητής περατώνει υποχρεωτικά τον κύκλο των προπτυχιακών σπουδών του στο Τμήμα, και του απονέμεται ως τίτλος σπουδών το Δίπλωμα Πολιτικού Μηχανικού, μόλις συγκεντρώσει τον προβλεπόμενο από το ενδεικτικό ΠΠΣ του Τμήματος αριθμό πιστωτικών μονάδων και έχει ολοκληρώσει την επιτυχή εξέτασή του στα υποχρεωτικά μαθήματα του εν λόγω Προγράμματος και στον προβλεπόμενο από αυτό αριθμό και είδος μαθημάτων επιλογής. Επιπλέον, για την απονομή του τίτλου προπτυχιακών σπουδών απαιτείται και η ολοκλήρωση και επιτυχής προφορική εξέταση Διπλωματικής Εργασίας.

22.2 Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού του Διπλώματος, ως τίτλου σπουδών, καθώς και ο τρόπος χαρακτηρισμού της συνολικής επίδοσης του φοιτητή σε αυτό καθορίζεται από την κείμενη νομοθεσία.

22.3 Για τον υπολογισμό του βαθμού του Διπλώματος και τη σύνθεση των αναγραφόμενων σε αυτό μαθημάτων προσμετρώνται μόνον (α) τα υποχρεωτικά μαθήματα του ΠΠΣ, (β) τα προβλεπόμενα σε αυτό αναγκαία κατ' αριθμό και είδος για τη λήψη του διπλώματος μαθήματα επιλογής και (γ) η Διπλωματική Εργασία.

22.4 Ενδεχόμενη επιτυχία του φοιτητή σε επιπλέον αυτών μαθήματα, καταχωρείται στο Παράρτημα Διπλώματος και στην αναλυτική βαθμολογία, χωρίς να προσμετράται για τον υπολογισμό του βαθμού του διπλώματος.

22.5 Σε περίπτωση που ο φοιτητής επιθυμεί να εξεταστεί σε περισσότερες ελεύθερες επιλογές από τις προβλεπόμενες στο πρόγραμμα σπουδών για την απόκτηση πτυχίου θα πρέπει να επικοινωνεί με την Γραμματεία του Τμήματος για σχετικές οδηγίες.

22.6 Το δίπλωμα πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών του φοιτητή και αναγράφει βαθμό με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων. Ο βαθμός αυτός θεωρείται:

- άριστα από 8,50 μέχρι και 10,00
- πολύ καλά από 6,50 μέχρι και 8,49
- καλά από 5,00 μέχρι και 6,49

22.7 Ο τελικός βαθμός του διπλώματος προκύπτει από τη μαθηματική σχέση:

$$\text{Βαθμός διπλώματος} = (M1 + M2 + \dots + M_n + 12 \times \Delta E) / (N + 12)$$

όπου N το πλήθος των μαθημάτων, M1, M2, ..., Mn οι βαθμοί όλων των μαθημάτων, ΔΕ ο βαθμός της διπλωματικής εργασίας.

23. Ορκωμοσία - Τύπος διπλώματος - Λήψη πιστοποιητικών

23.1 Φοιτητής που εκπληρώνει τις παραπάνω προϋποθέσεις ορκίζεται ενώπιον του Κοσμήτορα, ως εκπροσώπου του Πρύτανη, και του Προέδρου του Τμήματος. Ο φοιτητής μπορεί να δώσει όρκο θρησκευτικό ή πολιτικό (απλή επίκληση της τιμής και της συνείδησής του).

23.2. Η ορκωμοσία γίνεται, με αυτοπρόσωπη παρουσία των αποφοίτων, σε τελετή που λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός τριών (3) μηνών μετά το πέρας των εξεταστικών περιόδων Φεβρουαρίου, Ιουνίου και Σεπτεμβρίου, σε ημέρες που ορίζονται από τον Κοσμήτορα σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο του Τμήματος.

23.3 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς αποπεράτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση της επίσημης μεμβράνης του Διπλώματος. Πριν από την ορκωμοσία μπορεί να χορηγείται στους αποφοίτους βεβαίωση για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους.

23.4 Η επίσημη μεμβράνη του Διπλώματος εκδίδεται άπαξ, φέρει τα προσωπικά στοιχεία που έχει δηλώσει ο φοιτητής μέχρι την ορκωμοσία του, υπογράφεται από τον Πρύτανη, τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα του Τμήματος και σφραγίζεται με την ανάγλυφη σφραγίδα του Πανεπιστημίου.

23.5 Προκειμένου να χορηγηθεί η επίσημη μεμβράνη ή/και πιστοποιητικό λήψης διπλώματος ή/και πιστοποιητικό τελικής αναλυτικής βαθμολογίας, ο φοιτητής καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος αίτηση και παράβολο, το ύψος του οποίου καθορίζεται από το Πρυτανικό Συμβούλιο του Ιδρύματος. Ωστόσο, κάθε διπλωματούχος δικαιούται να λάβει δωρεάν δύο πιστοποιητικά λήψης διπλώματος.

24. Χρήση βιβλιογραφικών Πηγών και Λογοκλοπή

24.1 Καταθέτοντας οποιαδήποτε εργασία, διπλωματική ή ενδιάμεση, ο φοιτητής υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η σχετική αναφορά γίνεται τόσο μέσα στο κείμενο (οποδήποτε προκύπτει κατά τη ροή του) όσο και στο τέλος της εργασίας με παράθεση όλων των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν. Η αναφορά σ' αυτές οφείλει να είναι πλήρης με δυνατότητα απλής αναζήτησης από τον κάθε ενδιαφερόμενο σ' αυτή. Ομοίως αντίστοιχη αναφορά οφείλει να γίνεται σε σχήματα, εικόνες, διαγράμματα ή πίνακες που χρησιμοποιεί ο φοιτητής.

24.2 Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή, ολική ή μερική, εργασίας άλλου ή η καθ' οιονδήποτε τρόπο χρησιμοποίηση εργασίας ή μέρους εργασίας άλλου -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η λογοκλοπή καθώς και η παράθεση υλικού, ακόμη και από μελέτες του ίδιου του υποψηφίου, χωρίς σχετική αναφορά, αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα.

24.3 Στις παραπάνω περιπτώσεις, καθώς και σε κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή κατά την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή, να αποφασίσει την επιβολή ποινής που εκκινεί από την υποχρέωση επανασύνταξης της εργασίας χωρίς τα στοιχεία της λογοκλοπής και επαναξιολόγησής της μέχρι τη τη διαγραφή του ή, σε περίπτωση που η σχετική διαπίστωση γίνει μετά τη λήψη του Διπλώματος Σπουδών,

να ανακαλέσει με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της τον τίτλο σπουδών που έχει απονεμηθεί.

25. Κανόνες δεοντολογίας για τους φοιτητές

25.1 Οι φοιτητές συμπεριφέρονται προς τους συναδέλφους τους και προς τα λοιπά μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας με την προσήκουσα ευγένεια. Οφείλουν να σέβονται τη λειτουργία των οργάνων των Ιδρύματος και να μην καταλύουν – ματαιώνουν τις συνεδριάσεις των συλλογικών του οργάνων, προκειμένου να εξυπηρετήσουν ίδιον όφελος ή να γίνουν αποδεκτά αιτήματά τους.

25.2 Οφείλουν να μη ρυπαίνουν τους χώρους του πανεπιστημίου, να τηρούν τους ισχύοντες κανόνες ασφαλείας και να σέβονται την περιουσία του πανεπιστημίου και ιδίως τις κτιριακές υποδομές και τον ηλεκτρονικό και εργαστηριακό εξοπλισμό που είναι αναγκαίος για την πραγματοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

25.3 Οφείλουν να προσέρχονται εγκαίρως στις αίθουσες διδασκαλίας ή στα εργαστήρια, ώστε να μη διαταράσσουν τη διεξαγωγή της διδασκαλίας ή της ερευνητικής εργασίας και να συμπεριφέρονται με τη δέουσα προσοχή στις Βιβλιοθήκες και τα Αναγνωστήρια του ΑΠΘ, ώστε να μην ενοχλούν τους υπόλοιπους χρήστες και τους εργαζομένους στους χώρους αυτούς.

25.4 Οφείλουν να τηρούν τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας και συγκεκριμένα:

(α) να μην εμφανίζουν σαν δικά τους τα πνευματικά δημιουργήματα άλλων, όταν εκπληρώνουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις στο πλαίσιο της διδακτικής ή της ερευνητικής διαδικασίας,

(β) να μην παρουσιάζουν εργασίες που έχουν εκπονηθεί συνεργατικά με άλλους φοιτητές σαν δημιούργημα ατομικό, χωρίς ονομαστική αναφορά των συνεργατών και της συμμετοχής τους,

(γ) να μην υποβάλουν εκ νέου προς αξιολόγηση εργασία που έχει εκπονηθεί για την εκπλήρωση συγκεκριμένων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων κατά το παρελθόν και

(δ) να αποφεύγουν κάθε λογοκλοπή, δηλαδή αντιγραφή κειμένων από εργασίες τρίτων, χωρίς αναφορά στην πηγή της προέλευσής τους, κατά την εκπόνηση εργασιών που τους ανατίθενται από το διδακτικό προσωπικό στο πλαίσιο μαθημάτων ή φροντιστηρίων.

25.5 Οφείλουν να προσέρχονται αυτοπροσώπως για την εκπλήρωση κάθε εξεταστικής δοκιμασίας η οποία έχει ορισθεί στο πλαίσιο διδακτικής ή ερευνητικής διαδικασίας και αναφέρεται στην αξιολόγηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων των φοιτητών.

25.6 Κατά τη διάρκεια της εξεταστικής δοκιμασίας, οφείλουν να αποφεύγουν κάθε μορφής αντιγραφή, συνεργασία με τρίτα πρόσωπα, καθώς και χρήση βοηθημάτων, σημειώσεων ή ηλεκτρονικών μέσων, πέραν εκείνων που έχει ρητά επιτρέψει ο έχων την ευθύνη των εξετάσεων.

25.7 Σε κάθε περίπτωση, οφείλουν να συμμορφώνονται προς τους κανόνες διεξαγωγής της εξεταστικής δοκιμασίας, όπως έχουν καθορισθεί. Υποχρεούνται ειδικότερα να απομακρύνουν τα προσωπικά τους αντικείμενα και ιδίως τα κινητά τηλέφωνα ή άλλες ηλεκτρονικές συσκευές από την επιφάνεια εργασίας και να επιδεικνύουν στους επιτηρητές τη φοιτητική τους ταυτότητα ή άλλο έγκυρο δημόσιο έγγραφο ελέγχου ταυτοπροσωπίας, μέσω του οποίου αποδεικνύεται η ιδιότητά τους.

25.8 Κατά περιοδικά διαστήματα, οφείλουν να αξιολογούν τόσο τους διδάσκοντες, όσο και τις δομές του Πανεπιστημίου, συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση του επιπέδου σπουδών.

25.9 Οφείλουν να χρησιμοποιούν χώρους και πόρους του Τμήματος μόνο στα πλαίσια του

Προγράμματος Σπουδών και των εγκεκριμένων από το Τμήμα φοιτητικών δραστηριοτήτων τους και σε καμία περίπτωση προς εξυπηρέτηση οικονομικών ή άλλων συμφερόντων, προσωπικών η τρίτων προσώπων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Π1. Γενικές αρχές που διέπουν την εκπαιδευτική πολιτική του τμήματος

Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών θεωρεί ότι η παιδεία αποτελεί δημόσιο αγαθό και αναφαίρετο κοινωνικό δικαίωμα, το οποίο η πολιτεία οφείλει να παρέχει δωρεάν και ισότιμα σε όλους τους πολίτες, χωρίς προϋποθέσεις και χωρίς περιορισμούς.

Θέση του τμήματος είναι ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση :

- οφείλει να διατηρήσει τον αποκλειστικά δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της,
- πρέπει να έχει ως κεντρικό της στόχο τις μορφωτικές και υλικές ανάγκες του ανθρώπου και την τεχνολογική αναπτυξιακή πορεία της κοινωνίας,
- στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων να λαμβάνει υπόψη τη σύνδεση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με την παραγωγική διαδικασία και του διπλώματος με την επαγγελματική ικανότητα, σύμφωνα με την πρόοδο και εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνικής, και να μην ευθυγραμμίζεται με τις πρόσκαιρες ανάγκες και τις ανάγκες της αγοράς, αλλά να μην ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις της, τα ήθη και τη νοοτροπία της,
- να επιδιώκει την υλοποίηση των επιστημονικών και τεχνολογικών κατευθύνσεων της πολιτείας, όταν αυτές υπάρχουν και εφόσον ορίζονται ως επιδιώξεις ή κατευθύνσεις των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων,
- να κυριαρχείται από φρόνημα ευγενούς άμιλλας και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, αλλά και μεταξύ των ίδιων των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας και να μην διακατέχεται από πνεύμα ανταγωνιστικότητας ή αντιπαλότητας, που αναδεικνύει κυρίαρχη την ατομική ωφέλεια και παραβλέπει την ωφέλεια του κοινωνικού συνόλου,
- να παρέχει ολοκληρωμένη ενιαία μόρφωση με πυρήνα τη γνώση, που θα αποβλέπει στη διαμόρφωση ολοκληρωμένης προσωπικότητας του κάθε επιστήμονα και θα του επιτρέπει την εξασφάλιση μιας αξιοπρεπούς και σταθερής θέσης εργασίας και να μη διακατέχεται από την αντίληψη που αρκείται μορφωτικά στην απασχολησιμότητα και μόνο των εκπαιδευομένων.

Αντιθέτως το τμήμα δεν ενστερνίζεται αντιλήψεις περί ανταγωνιστικότητας που επιβάλλονται από ξένα κέντρα και αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση του αγοραίου ανταγωνισμού, απόψεις που υποβαθμίζουν το επίπεδο της γνώσης και μετατρέπουν το πανεπιστήμιο σε υπηρετή οικονομικών συμφερόντων και την επιστημονική έρευνα σε χρησιμοθηρικό εργαλείο.

Με βάση τις παραπάνω αρχές και θέσεις το τμήμα θεωρεί ότι η εκπαιδευτική διαδικασία οφείλει να παρέχει ένα ισχυρό επιστημονικο-τεχνικό γνωστικό υπόβαθρο, που δεν θα πρέπει να διακατέχεται από μια τεχνοκρατικού ή νοσηριαρχικού τύπου αντίληψη, αλλά από ένα όραμα παιδείας που προσβλέπει σε μια εκπαίδευση άρρηκτα δεμένη με την ιστορία του τόπου και τις ανάγκες της κοινωνίας και που ως στόχο θα έχει όχι μόνο την τεχνολογική πρόοδο και ευημερία του ανθρώπου, αλλά και τη διαμόρφωση μιας κοινωνίας ελεύθερα σκεπτόμενων πολιτών, με υψηλές ανθρώπινες αξίες, με καθαρότητα οραμάτων και στόχων και με ισχυρή βούληση για μια ανώτερη ποιότητα ζωής.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων επιδιώκει παράλληλα με τη μετάδοση της γνώσης την καλλιέργεια αισθήματος υψηλής κοινωνικής συνείδησης σε όλα τα μέλη του, διδάσκοντας και διδασκόμενους, την πίστη τους στις δημοκρατικές αξίες, στην ελευθερία διακίνησης των ιδεών και στην ελευθερία της

έκφρασης για την πραγμάτωση ευρύτερων κοινωνικών στόχων. Μέσα από την εκπαιδευτική δραστηριότητα οφείλει να διαμορφώνει όχι μόνον ικανούς μηχανικούς αλλά και υπεύθυνους και ενεργούς πολίτες, με ελευθερία και ανεξαρτησία σκέψης, με σεβασμό στον άνθρωπο και στο περιβάλλον, στις πολιτιστικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες και με αίσθημα ευθύνης απέναντι στην κοινωνία.

Π2. Η φιλοσοφία του προγράμματος σπουδών

Το πρόγραμμα σπουδών αποτελεί το πλαίσιο, μέσα στο οποίο επιτελείται η εκπαιδευτική διαδικασία στο τμήμα.

- Εκφράζει τον προσανατολισμό του τμήματος και αποτελεί τον κύριο μοχλό υλοποίησης των κατευθύνσεων του.
- Καθορίζει το είδος και την αλληλουχία των γνώσεων που θα μεταδοθούν στους φοιτητές στα πέντε έτη των σπουδών τους, ώστε να διαμορφωθούν σε νέους επιστήμονες.
- Αποτελεί τον πυρήνα, από τον οποίο πηγάζουν τα κριτήρια για τον καθορισμό των επαγγελματικών υποχρεώσεων και δικαιωμάτων του πολιτικού μηχανικού.

Στόχος του προγράμματος σπουδών είναι να καταστήσει το φοιτητή ολοκληρωμένο επιστήμονα, άνθρωπο ευαισθητοποιημένο στα προβλήματα της νέας εποχής και ικανό να ανταπεξέλθει στις σύγχρονες ανάγκες της παραγωγής, δίνοντας βαρύτητα στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

Το πρόγραμμα σπουδών οφείλει να είναι διαρθρωμένο με τέτοιο τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας και, παρακολουθώντας τις εξελίξεις της επιστήμης, να παρέχει στους φοιτητές τις απαραίτητες ικανότητες και γνώσεις με εύληπτο και συγκροτημένο τρόπο. Γι' αυτό το λόγο το πρόγραμμα σπουδών πρέπει να αναθεωρείται με σκοπό την ανανέωση σε τακτά χρονικά διαστήματα, ο χρονικός προσδιορισμός των οποίων ορίζεται από το τμήμα.

Η διάρθρωση του προγράμματος στηρίζεται σε βασικές αρχές, σύμφωνα με τις οποίες:

- Το δίπλωμα του πολιτικού μηχανικού οφείλει να παραμείνει αδιάσπαστο και ενιαίο και να ανταποκρίνεται σε προχωρημένες ενιαίες σπουδές πενταετούς διάρκειας,
- Η άσκηση του επαγγέλματος του πολιτικού μηχανικού απαιτεί όχι επιφανειακή και εφήμερη κατάρτιση, αλλά αντιθέτως, σε βάθος γνώσεις και σε συγκεκριμένο ολοκληρωμένο γνωστικό πεδίο.
- Οι πανεπιστημιακές σπουδές οφείλουν να θεωρούνται πλέον βασικός σπόνδυλος μιας συνεχούς μαθησιακής διαδικασίας που θα εξελίσσεται διά βίου, καθώς η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας συντελεί στην ταχεία απαξίωση των γνώσεων, όταν αυτές παραμείνουν στο αρχικό στάδιο της προπτυχιακής μάθησης.
- Στους φοιτητές πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα εξειδίκευσης σε μία από τις βασικές κατευθύνσεις του πολιτικού μηχανικού, δια-τομεακών ενοτήτων μαθημάτων των προχωρημένων προπτυχιακών σπουδών. Σε κάθε έναν από τους 4 τομείς του τμήματος αντιστοιχεί μια βασική κατεύθυνση εξειδίκευσης.

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του προγράμματος σπουδών είναι τα εξής:

- Διαχωρίζει το πρόγραμμα μαθημάτων κορμού από το πρόγραμμα μαθημάτων επιλογής, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα αμφοτέρων. Προσφέρει τις περισσότερες από τις βασικές γνώσεις, που είναι απαραίτητες σε ένα πολιτικό μηχανικό στη διάρκεια των 7 πρώτων εξαμήνων δηλαδή πριν να κληθεί ο φοιτητής (στην αρχή του 8ου εξαμήνου) να επιλέξει τον τομέα ειδίκευσής του, καθιστώντας κατ' αυτό τον τρόπο την επιλογή αυτή περισσότερο συνειδητή και υπεύθυνη.
- Ενισχύει το ρόλο των μαθημάτων επιλογής, αποτρέποντας την σε βάρος τους και υπέρ των

μαθημάτων κορμού κατανομή του χρόνου μελέτης του φοιτητή. Θεσπίζονται μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής ΥΕ ως κοινά υποχρεωτικά μεταξύ τουλάχιστον δυο Τομέων. Τα μαθήματα αυτά είναι διατομεακού περιεχομένου.

Με βάση τα παραπάνω επιδιώκεται ο νέος πολιτικός μηχανικός να εφοδιάζεται κατ' αρχάς με όλες τις απαραίτητες γνώσεις, ώστε να αποκτήσει ένα σοβαρό θεωρητικό υπόβαθρο. Κατόπιν ο προσανατολισμός των μαθημάτων που διδάσκονται κινείται στο καθ' αυτό αντικείμενο του πολιτικού μηχανικού, όπως αυτό προσδιορίζεται από τη σύγχρονη κοινωνικοοικονομική πραγματικότητα.

Π3. Η εκπόνηση θεμάτων

Προσδιορισμός του αντικειμένου του θέματος και προϋποθέσεις εκπόνησης

1. Η εκπόνηση θέματος αποτελεί εργασία πεδίου, γραφείου εργαστηρίου ή συνδυασμού τους, που περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη εφαρμογή ή σειρά ασκήσεων σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του αντίστοιχου μαθήματος.
2. Την εκπόνηση θέματος σε ένα μάθημα αποφασίζει η διδακτική ομάδα του μαθήματος, που ορίζει και τις απαιτήσεις του: υποχρεωτικό ή μη, ποσοστό συμμετοχής και προϋποθέσεις στη βαθμολογία του μαθήματος (π.χ. απαλλακτικό ή συμπληρωματικό στην εξέταση του μαθήματος), οργάνωση και τρόπος εκπόνησης κ.τ.λ. Η διδακτική ομάδα οφείλει να ενημερώσει σχετικά την επιτροπή προγράμματος σπουδών.
3. Το θέμα αποτελεί σημαντικό μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και εκπονείται από τους φοιτητές κατ' οίκον ή στη σχολή κατά μόνους ή κατ' ομάδας των δύο ή περισσότερων ατόμων και σε χρόνο πέραν του οριζόμενου από το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας των μαθημάτων.
4. Ο αριθμός των ατόμων που συγκροτούν την ομάδα εκπόνησης του θέματος ορίζεται από τη διδακτική ομάδα του κάθε μαθήματος. Τη σύνθεση των ομάδων όταν αυτές αποτελούνται από δύο ή περισσότερα άτομα αποφασίζουν οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που τίθενται εξ αρχής από τη διδακτική ομάδα. Σε καμία περίπτωση οι διδάσκοντες δεν μπορούν να ορίσουν ή να αλλάξουν τη σύνθεση της ομάδας, παρά μόνον αν αυτή αντιβαίνει στις γενικές προϋποθέσεις συγκρότησής της που έχουν ορίσει.
5. Για την έναρξη εκπόνησης του θέματος δεν τίθενται προϋποθέσεις που έχουν να κάνουν με το επίπεδο γνώσεων του φοιτητή στο αντικείμενο του συγκεκριμένου ή άλλου μαθήματος και δεν τίθεται ζήτημα επιτυχίας ή αποτυχίας σε προηγούμενη εξεταστική διαδικασία.
6. Η διδακτική ομάδα του μαθήματος αποφασίζει αν η εκπόνηση και η παράδοση του θέματος αποτελούν προϋπόθεση για την προσέλευση των φοιτητών στις εξετάσεις.
7. Η διδακτική ομάδα του μαθήματος αποφασίζει αν (α) το θέμα σε κάθε μάθημα, στο οποίο προβλέπεται η εκπόνησή του, εκπονείται μία μόνο φορά ή (β) η εκπόνηση του θέματος επαναλαμβάνεται σε περίπτωση αποτυχίας του φοιτητή στις εξετάσεις.
8. Αναφορά στην υποχρέωση ή όχι εκπόνησης θέματος για κάθε μάθημα οφείλει να γίνεται στους αναλυτικούς πίνακες με τις αναθέσεις μαθημάτων του προγράμματος σπουδών. Οι προϋποθέσεις εκπόνησης θέματος είναι δυνατό να τροποποιηθούν κατά την κρίση των διδασκόντων μόνο στην αρχή του εξαμήνου με ενημέρωση από τη διδακτική ομάδα της επιτροπής προγράμματος σπουδών του τμήματος. Είναι πάντως σκόπιμο αυτές οι αλλαγές, αν δεν συντρέχουν ιδιαίτεροι λόγοι, να μην γίνονται σε διάστημα μικρότερο της διετίας.
9. Σε συνεργασία των διδακτικών ομάδων δύο ή περισσότερων μαθημάτων το θέμα ενός μαθήματος μπορεί να αποτελεί συνέχεια του θέματος ενός άλλου μαθήματος και να παραδίδεται κατά τμήματα αυτοτελώς σε κάθε μάθημα ή ολοκληρωμένο, από κοινού για όλα τα μαθήματα. Στην τελευταία αυτή περίπτωση οι διδακτικές ομάδες θα πρέπει σε συνεργασία μεταξύ τους να επιμερίσουν τη βαθμολογία του και τις απαιτήσεις τους στην εκπόνηση και στην παράδοσή του και να ενημερώσουν σχετικά την επιτροπή προγράμματος σπουδών.
10. Την πορεία εργασίας του θέματος παρακολουθεί ο «επιβλέπων», που οφείλει να αποτελεί μέρος της διδακτικής ομάδας του μαθήματος. Ο επιβλέπων της κάθε ομάδας μπορεί να επιλέγεται από τους φοιτητές ή να ορίζεται από τη διδακτική ομάδα με εσωτερική δική της διαδικασία.
11. Σε περίπτωση που ένας φοιτητής αδυνατεί να συνεργασθεί για οποιονδήποτε λόγο με τον

επιβλέποντα απευθύνεται στο συντονιστή του μαθήματος, ο οποίος προσπαθεί να δώσει λύση στο πρόβλημα. Σε περίπτωση που συνεχίζει να υπάρχει αδυναμία συνεργασίας, ο συντονιστής του μαθήματος μεταφέρει το φοιτητή στις ομάδες άλλου επιβλέποντος.

12. Για την εκπόνηση του θέματος θα πρέπει να υπάρχει συνεργασία μεταξύ των φοιτητών που εκπονούν το θέμα τους και του επιβλέποντος σε χρόνους και με συχνότητα που η διδακτική ομάδα ορίζει με την έναρξη του εξαμήνου. Αυτή η συνεργασία είναι απαραίτητη, προκειμένου ο επιβλέπων να παρακολουθεί την πορεία εργασίας του θέματος, να προβαίνει στις απαραίτητες διορθώσεις και να κατευθύνει την ομάδα εκπόνησης προς τη σωστή επίλυση.

13. Η προσέλευση των φοιτητών στις διορθώσεις του θέματος, όπως αυτές ορίζονται από τη διδακτική ομάδα, αποτελεί προϋπόθεση για την αποδοχή του. Από τη μεριά τους οι επιβλέποντες οφείλουν να τηρούν τους χρόνους που θέτουν για τη συνεργασία τους αυτή με τους φοιτητές.

14. Ο χρόνος διόρθωσης του θέματος κάθε μαθήματος οφείλει να συνυπολογίζεται επιπροσθέτως ως ξεχωριστή εργασία στο ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας και να μην ταυτίζεται με το χρόνο διδασκαλίας άλλων μαθημάτων. Η αλληλοεπικάλυψη θεωρείται παρακώλυση διδασκαλίας και ελέγχεται από τη διοίκηση του τμήματος.

Έλεγχος και αξιολόγηση του θέματος

1. Η εκπόνηση του θέματος μπορεί να είναι υποχρεωτική ή προαιρετική για το μάθημα και η παράδοσή του να είναι απαλλακτική των εξετάσεων ή η βαθμολογία του συμπληρωματική της βαθμολογίας εξέτασης (προφορικής ή γραπτής) του μαθήματος.

2. Η βαρύτητα που έχει το θέμα στη βαθμολογία του κάθε μαθήματος ορίζεται από τους αντίστοιχους διδάσκοντες του μαθήματος και ανακοινώνεται στους φοιτητές από την αρχή του εξαμήνου. Οφείλει δε αυτή να βρίσκεται σε σχετική αναλογία με το φόρτο εκπόνησής του.

3. Ο φοιτητής ή η ομάδα φοιτητών που εκπόνησε το θέμα το παραδίδει σε μέλος της διδακτικής ομάδας και όχι στη γραμματεία του εργαστηρίου ή σε κάποιο διοικητικό υπάλληλο. Την ευθύνη γι' αυτό φέρει η διδακτική ομάδα του μαθήματος, που οφείλει εγκαίρως να ανακοινώσει και τη σχετική διαδικασία παράδοσης στους φοιτητές.

4. Κατά την παράδοση οφείλουν να παρευρίσκονται όλα τα μέλη της φοιτητικής ομάδας και σε περίπτωση κωλύματος ενός ή περισσότερων εξ αυτής ενημερώνεται ο υπεύθυνος διδάσκων της ομάδας, ο οποίος κρίνει για τη βασιμότητα του κωλύματος και αποφασίζει σχετικά.

5. Το θέμα ελέγχεται κατά την τελική και τις τμηματικές παραδόσεις του (όταν προβλέπονται τέτοιες) από τον υπεύθυνο διδάσκοντα ως προς την πληρότητα του φακέλου και την τήρηση των απαιτήσεων του μαθήματος. Ο διδάσκων έχει το δικαίωμα να υποβάλει στους φοιτητές ερωτήσεις επί του θέματος που εκπόνησαν, προκειμένου να ελέγξει την κατανόησή του από τους φοιτητές και να βεβαιωθεί για την εκπόνησή του από τους ίδιους. Δεν υποβάλλει όμως ερωτήσεις που ελέγχουν το γενικότερο επίπεδο γνώσεων του φοιτητή. Σε περίπτωση απαλλακτικού θέματος η διδακτική ομάδα αποφασίζει αν η εξέταση θα επεκταθεί σε όλη την έκταση της ύλης του μαθήματος.

Χρόνος παράδοσης του θέματος

1. Το θέμα σε όλα τα μαθήματα που προβλέπουν την εκπόνησή του παραδίδεται μέσα στη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου ή μέσα σε χρονικό διάστημα ολίγων ημερών μετά το πέρας της περιόδου των γραπτών εξετάσεων και πρακτικά θεωρείται επέκταση της εξεταστικής περιόδου

2. Οι παραδόσεις των μαθημάτων του επόμενου εξαμήνου αρχίζουν αμέσως μετά το διάστημα των ολίγων ημερών εντός των οποίων μπορεί να παραδοθούν τα θέματα των μαθημάτων και σε καμία

περίπτωση δεν νοείται παράταση της ημερομηνίας παράδοσης θέματος κανενός μαθήμα (κορμού ή επιλογής) σε χρονική περίοδο μεταγενέστερη (ακόλουθη) της ημερομηνίας έναρξης των παραδόσεων μαθημάτων του επόμενου εξαμήνου.

3. Η παραβίαση από διδάσκοντα της αρχής αυτής θεωρείται παρακώλυση διδασκαλίας άλλου μαθήματος και ελέγχεται από τη διοίκηση του τμήματος.

Π4. Εργαστηριακές ασκήσεις και ασκήσεις πεδίου

1. Οι εργαστηριακές ασκήσεις/ασκήσεις πεδίου αποτελούν μια συνιστώσα της διδασκαλίας ορισμένων μαθημάτων κορμού και επιλογής. Θεωρούνται απαραίτητο συμπλήρωμα για την ολοκλήρωση και την κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου του αντίστοιχου μαθήματος.
2. Οι εργαστηριακές ασκήσεις διεξάγονται σε κατάλληλα εξοπλισμένα και διαμορφωμένα εργαστήρια των σχετικών μαθημάτων. Κατά τη διεξαγωγή των εργαστηρίων πρέπει να διασφαλίζονται όλες οι συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής των φοιτητών και των διδασκόντων. Γι' αυτό το σκοπό η φοιτητές πρέπει να συμμορφώνονται με τούς ειδικούς κανονισμούς των εργαστηρίων και τις σχετικές οδηγίες των διδασκόντων.
3. Οι εργαστηριακές ασκήσεις/ασκήσεις πεδίου γίνονται σε ολιγομελή τμήματα φοιτητών και επαναλαμβάνονται στη διάρκεια του εξαμήνου, έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα να τα παρακολουθούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι. Οι φοιτητές καλούνται να δηλώσουν τις ημερομηνίες συμμετοχής τους στον αντίστοιχο αριθμό εργαστηρίων που προβλέπεται ανά μάθημα και να είναι συνεπείς στην προσέλευσή τους. Οι δηλώσεις συμμετοχής γίνονται στην αρχή κάθε εξαμήνου, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις των εργαστηρίων.
4. Οι εργαστηριακές ασκήσεις μπορεί να έχουν τη μορφή:
  - εργαστηριακής επίδειξης από τους διδάσκοντες με τη συμμετοχή των φοιτητών ή
  - τη μορφή πειραματικής εργασίας από τους φοιτητές και διεξάγονται υπό την εποπτεία των διδασκόντων.
5. Στη δεύτερη περίπτωση το εργαστηριακό τμήμα χωρίζεται σε μικρότερες ομάδες (π.χ. 2 έως 5 ατόμων). Τα μέλη κάθε ομάδας εκτελούν μαζί την πειραματική εργασία και παρουσιάζουν τα αποτελέσματα ατομικά ή ομαδικά, σύμφωνα με τις οδηγίες κάθε εργαστηρίου.
6. Οι εργαστηριακές ασκήσεις/ασκήσεις πεδίου συνήθως είναι υποχρεωτικές για όλους τους φοιτητές, εκτός αν η διδακτική ομάδα κρίνει ότι η συμμετοχή μπορεί να είναι προαιρετική.
7. Για τις προϋποθέσεις και τις απαιτήσεις που θέτει η διδακτική ομάδα οφείλει να ενημερώσει την επιτροπή προγράμματος σπουδών.
8. Η διδακτική ομάδα αποφασίζει επίσης το ποσοστό συμμετοχής των εργαστηριακών ασκήσεων/ασκήσεις πεδίου στην τελική βαθμολογία.
9. Η υποχρέωση του κάθε φοιτητή για συμμετοχή στο εργαστήριο έχει καλυφθεί, όταν έχει παρακολουθήσει το απαιτούμενο ανά μάθημα αριθμό εργαστηριακών ασκήσεων/ασκήσεων πεδίου και τότε δεν χρειάζεται να επαναληφθεί σε άλλο εξάμηνο.

Π5 Διπλωματική εργασία

Επιλογή και ανάθεση θέματος

1. Η διπλωματική εργασία είναι μια επιστημονική εργασία που εκπονεί ο φοιτητής πολιτικός μηχανικός στο τελευταίο (10ο) εξάμηνο για την ολοκλήρωση των σπουδών του και την απόκτηση του διπλώματός του. Σκοπό έχει να τον βοηθήσει αφενός να συστηματοποιήσει και να εφαρμόσει τις γνώσεις που απέκτησε από τις σπουδές του και αφετέρου να εμβαθύνει σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο. Παράλληλα η διπλωματική εργασία αποτελεί το πρώτο εκτεταμένο τεχνικό και επιστημονικό κείμενο, που καλείται να συντάξει ο μέλλον πολιτικός μηχανικός σύμφωνα με μια επιστημονική μεθοδολογία.
2. Η διπλωματική εργασία είναι ερευνητικού χαρακτήρα με αντίστοιχη μορφή και περιεχόμενο ως ενιαίο κείμενο με κεφάλαια και ενδεικτικούς τίτλους όπως «1. Εισαγωγή», «2. Θεωρητικό υπόβαθρο - Μέθοδοι», «3. Πεδίο - Αντικείμενο εφαρμογής», «4. Αποτελέσματα», και «5. Συμπεράσματα – Προοπτικές». Η διπλωματική συντάσσεται στην ελληνική γλώσσα, και διέπεται από τους όρους της επιστημονικής δεοντολογίας.
3. Ως επιβλέποντες και μέλη των τριμελών επιτροπών μπορούν να οριστούν μόνο οι έχοντες ανάθεση διδασκαλίας από το τμήμα. Κατ' εξαίρεση για θέματα που έχουν πολύ ειδικό χαρακτήρα μπορεί ένα μόνο μέλος της τριμελούς επιτροπής να είναι διδάσκων από άλλο τμήμα ή ερευνητής με ισότιμα προσόντα μέλους ΔΕΠ, από Ερευνητικό Κέντρο ή Ίδρυμα ΝΠΔΔ της ημεδαπής, μετά από αιτιολογημένο και τεκμηριωμένο αίτημα του επιβλέποντος και σχετική απόφαση της συνέλευσης του τμήματος. Σ' αυτή την περίπτωση γίνεται ειδική ανάθεση διδασκαλίας στον εξωτερικό διδάσκοντα μόνο για την συνεπίβλεψη της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας.
4. Για την επιλογή του θέματος ο φοιτητής έρχεται σε συνεννόηση με τον επιβλέποντα (ή τους επιβλέποντες). Το αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας θα πρέπει να σχετίζεται με ένα ή περισσότερα γνωστικά αντικείμενα του κύκλου κατεύθυνσης (τομέα) που έχει επιλέξει ο φοιτητής. Μπορεί επίσης να σχετίζεται με τα γνωστικά αντικείμενα που καλύπτουν περισσότεροι του ενός τομείς, αρκεί στο κύριό του μέρος να καλύπτεται από γνωστικό αντικείμενο του τομέα κατεύθυνσης που έχει επιλέξει ο φοιτητής.
5. Η διπλωματική εργασία ανατίθεται από έναν τομέα ή και από περισσότερους τομείς του τμήματος σε ένα φοιτητή ή σε δύο φοιτητές, εφόσον η έκταση της εργασίας είναι μεγάλη ή οι απαιτήσεις του θέματος το επιβάλλουν.
6. Οι φοιτητές του 9ου η και μεγαλύτερου εξαμήνου έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν στην γραμματεία του τμήματος δήλωση με τον επιβλέποντα της διπλωματικής εργασίας, κατά την διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου σε ημερομηνίες που ορίζονται από την γραμματεία του τμήματος. Η γραμματεία αποστέλλει σε κάθε τομέα τις αιτήσεις των φοιτητών και ο τομέας ορίζει τον επιβλέποντα και τη γνωστική περιοχή της διπλωματικής εργασίας, η οποία εγκρίνεται από την συνέλευση του τμήματος.

Εκπόνηση της εργασίας

1. Οι φοιτητές εκπονούν τη διπλωματική εργασία, αναπτύσσοντας δική τους πρωτοβουλία, ενώ παράλληλα καθοδηγούνται από τον επιβλέποντα.
2. Ο φοιτητής έχει συνεχή επικοινωνία και συνεργασία με τον επιβλέποντα (ή τους επιβλέποντες, όταν η εργασία είναι διατομεακή), ο οποίος κάθε φορά ελέγχει την πρόοδο της εργασίας του και διατυπώνει τις παρατηρήσεις του. Όταν θεωρήσει ότι η διπλωματική εργασία έχει ολοκληρωθεί, δίνει την έγκριση για την εκτύπωσή της και την παρουσίαση και εξέτασή της.
3. Ο επιβλέπων δεν δεσμεύεται για τη συνέχιση της εκπόνησης μιας διπλωματικής εργασίας από φοιτητή που καθυστερεί αδικαιολόγητα την εργασία του πέραν των τριών εξαμήνων.

Υποβολή και παρουσίαση της εργασίας

1. Με την ολοκλήρωση της διπλωματικής του εργασίας ο φοιτητής υποβάλλει ένα αντίγραφο της εργασίας σε έντυπη μορφή στον επιβλέποντα (εκτός αν του ζητηθεί από τον επιβλέποντα μεγαλύτερος αριθμός αντιτύπων) και ένα σε ηλεκτρονική μορφή (π.χ. σε σύμπτυκνο δίσκο) στο καθένα από τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής τουλάχιστον δύο ημέρες πριν την ημερομηνία παρουσιάσής της, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος μελέτης από την εξεταστική τριμελή επιτροπή.. Παραδίδει επίσης και ένα αντίγραφο σε ηλεκτρονική μορφή στη βιβλιοθήκη του τμήματος)
2. Στα παραδοτέα της εργασίας θα πρέπει να γίνεται αναφορά σε βιβλιογραφικές πηγές, του περιεχομένου των οποίων γίνεται χρήση σ' αυτήν, όπως –ομοίως– βιβλιογραφική αναφορά οφείλει να υπάρχει και στον επεξηγηματικό υπότιτλο (λεζάντα) κάθε εικόνας, φωτογραφίας, σχήματος, διαγράμματος ή πίνακα.
3. Η παρουσίαση και εξέταση των διπλωματικών εργασιών γίνεται δημόσια, σε ιδιαίτερη ανοικτή εκδήλωση του τομέα κατά τις οριζόμενες ημερομηνίες κάθε εξεταστικής περιόδου, με παρουσία των τριμελών επιτροπών, άλλων μελών Δ.Ε.Π., ΕΕΠ, Ε.Δι.Π., Ε.Τ.Ε.Π., φοιτητών και οποιουδήποτε ενδιαφερομένου. Η οργάνωση της εκδήλωσης γίνεται με ευθύνη του διευθυντού του τομέα, που καταρτίζει το πρόγραμμα των παρουσιάσεων. Η παρουσίαση κάθε διπλωματικής εργασίας διαρκεί προκαθορισμένο χρόνο, που δεν μπορεί να είναι μικρότερος των 20 λεπτών ούτε μεγαλύτερος των 30 λεπτών.
4. Σε περίπτωση που η εργασία εκπονηθεί από δύο φοιτητές, κατά την παρουσίαση συμμετέχουν ισότιμα και οι δύο. Κατά την παρουσίαση της εργασίας, οι φοιτητές, μπορούν να χρησιμοποιήσουν οποιοδήποτε διαθέσιμο εποπτικό μέσο.
5. Μετά την παρουσίαση της διπλωματικής εργασίας, τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και το υπόλοιπο ακροατήριο υποβάλλουν σχετικές ερωτήσεις στους εξεταζόμενους φοιτητές.

Αξιολόγηση - Βαθμολογία

1. Τη διπλωματική εργασία αξιολογεί τριμελής επιτροπή. Η τριμελής εξεταστική επιτροπή ορίζεται από τους τομείς στο στάδιο ολοκλήρωσής της, μετά από πρόταση του επιβλέποντος. Ο επιβλέπων της διπλωματικής εργασίας (ή οι επιβλέποντες στην περίπτωση συνεργασίας τομέων) συμμετέχουν αυτοδικαίως στην τριμελή εξεταστική επιτροπή.
2. Η αξιολόγηση γίνεται με ένα σύστημα πολλαπλών κριτηρίων αξιολόγησης, που ελέγχουν την πληρότητα του περιεχομένου της εργασίας, το βαθμό ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του θέματος και στις οδηγίες του επιβλέποντος, την αισθητική ποιότητα των παραδοτέων της εργασίας και

την επιτυχή προφορική παρουσίαση και εξέταση.

3. Αυτά τα κριτήρια αποσκοπούν σε μια δίκαιη και αποτελεσματική διαδικασία βαθμολόγησης των εργασιών και αξιολογούνται με συντελεστές βαρύτητας αντιπροσωπευτικό παράδειγμα των οποίων είναι το ακόλουθο:
  - 40% Το περιεχόμενο, η δομή και η οργάνωση της παραδοτέας εργασίας.
  - 10% Η γνώση του αντικειμένου κατά τη διαδικασία της παρουσίασης και της υποβολής ερωτήσεων από μέρους της εξεταστικής επιτροπής.
  - 10% Η ανταπόκριση στις απαιτήσεις του θέματος και στις οδηγίες του επιβλέποντος.
  - 10% Η βιβλιογραφική ενημέρωση.
  - 10% Η αισθητική των παραδοτέων, καθώς και η αισθητική της οργάνωσης και παρουσίασης.
  - 20% Η ορθοέπεια του λόγου στα παραδοτέα (ακριβολογία, σωστή έκφραση) και η αρτιέπεια κατά την παρουσίαση της εργασίας (ικανότητα ομιλίας με ευχέρεια).
4. Με τα παραπάνω κριτήρια αξιολόγησης εξετάζεται η ικανότητα του φοιτητή σε πολλούς διαφορετικούς τομείς και συγκεκριμένα:
  - Με τον έλεγχο αφενός του περιεχομένου της δομής και της οργάνωσης της εργασίας και αφετέρου της συγκρότησης και οργάνωσης της σκέψης του αξιολογείται η ικανότητα αναλυτικής επεξεργασίας των επί μέρους ζητημάτων και η συνθετική ικανότητα του φοιτητή, η γνώση, οργάνωση και μεθοδική εφαρμογή των κανόνων των μετρήσεων και της αντίστοιχης τεχνολογίας, η τεκμηρίωση, η εφαρμογή και ο έλεγχος αριθμητικών και υπολογιστικών μεθόδων και η πρωτοτυπία στο σχεδιασμό και στη μελέτη ενός θέματος, καθώς και η δομή και οργάνωση της εργασίας.
  - Με τον έλεγχο της γνώσης του αντικειμένου εξετάζεται η πληρότητα γνώσεων επάνω στο αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας.
  - Με τον έλεγχο της ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του θέματος στις οδηγίες του επιβλέποντος ελέγχεται ουσιαστικά η πληρότητα της εργασίας, έτσι όπως έχει τεθεί αυτή ως απαίτηση από τον επιβλέποντα της διπλωματικής εργασίας.
  - Με τον έλεγχο της βιβλιογραφικής ενημέρωσης αξιολογείται η πληρότητα και η επικαιρότητα των βιβλιογραφικών πηγών που χρησιμοποιούνται και ο σεβασμός που επιδεικνύεται στην εργασία των άλλων.
  - Με τον έλεγχο της αισθητικής των παραδοτέων και της παρουσίασης ελέγχεται το κριτήριο καλαισθησίας του φοιτητή στην παρουσίαση μιας εργασίας, καθώς και η ικανότητά του να οργανώνει και να παρουσιάζει με ενδιαφέροντα τρόπο την εργασία του μπροστά σε ακροατήριο.
  - Με τον έλεγχο της ορθοέπειας του λόγου ελέγχεται η ικανότητα καλής και ορθής χρήσης του γραπτού λόγου, με κατ' εξοχήν κριτήρια την ακριβολογία και την εφαρμογή των ορθογραφικών, συντακτικών και εκφραστικών κανόνων, ενώ με τον έλεγχο της αρτιέπειας ελέγχεται κατ' ανάλογο τρόπο η ικανότητα ομιλίας με ευχέρεια μπροστά σε ακροατήριο.
5. Η κάθε απαίτηση αξιολογείται με ακέραια μονάδα σε κλίμακα από 1 ως 100 και υπεισέρχεται με το συντελεστή βαρύτητας στην τελική βαθμολογία. Ο τελικός βαθμός της εργασίας εκφράζεται ως ακέραια μονάδα ή ακέραια και ημίσεια μονάδα, προς την οποία στρογγυλοποιείται η άθροιση των βαθμολογιών των επί μέρους απαιτήσεων.
6. Η εξεταστική επιτροπή έχει την ευχέρεια να τροποποιήσει κατά την κρίση της και αιτιολογημένα τη βαρύτητα του κάθε συντελεστή, αν λόγω ιδιαιτερότητας του θέματος απουσιάζουν ή τροποποιούνται κάποιες από τις απαιτήσεις της εξέτασης ή υπεισέρχονται και άλλες απαιτήσεις ή κριτήρια.

7. Σε περιπτώσεις ομαδικών εργασιών, ο βαθμός κάθε μέλους της ομάδας μπορεί να διαφοροποιείται αναλόγως της συμμετοχής του και της απόδοσής του στην εκπόνηση και παρουσίαση της εργασίας.
8. Επιτυχής βαθμός στη διπλωματική εργασία θεωρείται ο μεγαλύτερος ή ίσος του 6 .

Π6 Πρακτική Άσκηση

1. Η πρακτική άσκηση είναι ένα εκπαιδευτικό εργαλείο που συνδυάζει τις εκπαιδευτικές θεωρητικές γνώσεις με την πράξη και αποτελεί μια απόπειρα πρώτης επαφής των φοιτητών με το μελλοντικό τους επάγγελμα. Ως πρόγραμμα εφαρμόστηκε για πρώτη φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999 και έκτοτε συνεχίζεται αδιάλειπτα στο πλαίσιο των σχετικών επιχορηγούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση επιχειρησιακών προγραμμάτων υπό τον συντονισμό (από το 2002) και την διοίκηση του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης του Α.Π.Θ.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και συγχρηματοδοτείται από Εθνικούς Πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020, με Ενδιάμεσο Φορέα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δία Βίου Μάθηση».

2. Το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών από το 2009 ενέταξε το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης ως μάθημα ελεύθερης επιλογής. Το μάθημα εντάσσεται στο 8ο εξάμηνο των σπουδών (ελεύθερη επιλογή – 3 ECTS) και διεξάγεται κατά το εαρινό εξάμηνο, ενώ επεκτείνεται και στους θερινούς μήνες του Ιουλίου και του Αυγούστου, οπότε εκπονείται το κύριο μέρος του επί του πεδίου. Η διδακτική ομάδα του μαθήματος που αποτελείται από διδάσκοντες του Τμήματος έχει την ευθύνη της Πρακτικής Άσκησης.

3. Το περιεχόμενό της πρακτικής άσκησης αφορά σε εφαρμοσμένα αντικείμενα που ασκούν δημόσιοι και ιδιωτικοί οργανισμοί σε ολόκληρο το φάσμα των δραστηριοτήτων ενός πολιτικού μηχανικού στον κύκλο ζωής των τεχνικών έργων. Το γεγονός αυτό εξασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό τη δυνατότητα στους ασκούμενους να δουν και να καταλάβουν τον τρόπο λειτουργίας αυτών των οργανισμών στην πράξη και τους προετοιμάζει για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Επιπλέον, η πρακτική άσκηση:

(α) Συμπληρώνει την εκπαιδευτική διαδικασία του Τ.Π.Μ. με ένα μάθημα πρόσληψης αμιγώς πρακτικών γνώσεων που λαμβάνονται επί του πεδίου και μπορούν να αποτελέσουν συμπλήρωμα στις παρεχόμενες γνώσεις άλλων μαθημάτων.

(β) Συνεισφέρει στην περαιτέρω ενίσχυση της καλής δημόσιας εικόνας του Τ.Π.Μ. σε όλη την επικράτεια, μέσα από την παρουσία των φοιτητών και των φοιτητριών που, όπως καταδεικνύεται από τις τυπικές και τις άτυπες αξιολογήσεις των φορέων άσκησης, διακρίνονται για το υψηλό γνωστικό και αξιακό επίπεδο τους.

(γ) Διατηρεί σε υψηλό επίπεδο την προσβασιμότητα του Τ.Π.Μ. στην ζώσα πραγματικότητα των συνδεδεμένων με αυτό επαγγελματικών κλάδων της οικονομίας.

(δ) Δημιουργεί προοπτική εισόδου στην αγορά εργασίας ελέγχοντας και καθορίζοντας τις ροές των ασκούμενων προς συγκεκριμένους κλάδους που μπορούν να απορροφήσουν ή να “δημιουργήσουν” θέσεις εργασίας.

4. Το μάθημα συναρτάται άρρηκτα με τη δυνατότητα χρηματοδότησης της άσκησης των φοιτητών και των φοιτητριών του τμήματος που έως σήμερα έχει διασφαλιστεί διαχρονικά από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και τη συγχρηματοδότηση από Εθνικούς Πόρους. Έτσι, η δυνατότητα παρακολούθησής του αφορά σε συγκεκριμένο πλήθος φοιτητών και φοιτητριών που καθορίζεται σε κάθε κύκλο υλοποίησης, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης του Α.Π.Θ. και ισοκατανέμεται στα δύο φύλα. Εάν οι αιτήσεις μιας κατηγορίας (ανδρών - γυναικών) είναι λιγότερες από τις προσφερόμενες θέσεις βάση της ισοκατανομής, τότε οι υπεράριθμες θέσεις μεταφέρονται στην άλλη κατηγορία.

5. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που βρίσκονται στο 8ο έως και το 12ο εξάμηνο σπουδών, εφόσον δεν έχουν συμμετάσχει ποτέ στο παρελθόν σε ακαδημαϊκό πρόγραμμα πρακτικής άσκησης επιδοτούμενο από οποιοδήποτε επιχειρησιακό πρόγραμμα. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν και οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που φοιτούν σε μεγαλύτερο από το 12ο εξάμηνο σπουδών υπό την προϋπόθεση ότι έχουν επιτύχει στις εξετάσεις τουλάχιστον ενός μαθήματος σε δύο από τις τρεις εξεταστικές περιόδους έως και τον προηγούμενο Σεπτέμβριο της υλοποίησης του εκάστοτε κύκλου του προγράμματος.

6. Τα κριτήρια επιλογής του Τμήματος για τη συμμετοχή των φοιτητών σε θέσεις Πρακτικής Άσκησης είναι τα ακόλουθα:

(α) Το εξάμηνο φοίτησης.

(β) Το πλήθος των μαθημάτων στα οποία έχει επιτευχθεί επιτυχής αξιολόγηση, ανεξάρτητα από την επίδοση. Το πλήθος αυτό θα πρέπει να κυμαίνεται στο διάστημα $(A/2 - 4)$ έως A , όπου A το σύνολο των μαθημάτων που πρέπει σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών να έχει παρακολουθήσει ο αιτούμενος/η αιτούμενη στο έτος φοίτησης που βρίσκονταν έως και τον προηγούμενο Σεπτέμβριο της υλοποίησης του εκάστοτε κύκλου του προγράμματος πρακτικής άσκησης (σε περίπτωση μη ακεραίου αριθμού γίνεται στρογγυλοποίηση στον επόμενο ακέραιο αριθμό).

(γ) Επίδοση σύμφωνα με την αναλυτική βαθμολογία των φοιτητών και φοιτητριών όπως έχει προκύψει από τα αποτελέσματα της εξεταστικής περιόδου του προηγούμενου Σεπτεμβρίου της υλοποίησης του εκάστοτε κύκλου του προγράμματος.

7. Το σύνολο των μορίων που θα αποδίδονται σε κάθε αίτηση σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια θα υπολογίζεται με βάση την σχέση:

Σύνολο μορίων = Μόρια λόγω εξαμήνου φοίτησης + Μόρια λόγω πλήθους μαθημάτων + Μόρια λόγω επίδοσης = X + Y + Z,

όπου:

X: 300 μόρια για φοίτηση στο 8^ο εξάμηνο, 200 μόρια για φοίτηση στο 10^ο εξάμηνο, 100 μόρια για φοίτηση στο 12^ο εξάμηνο, 50 μόρια για φοίτηση στο 14^ο εξάμηνο και 20 μόρια για φοίτηση πέραν του 14ου εξαμήνου.

Y: το πλήθος των μαθημάτων, τα οποία έχουν εξεταστεί επιτυχώς από κάθε αιτούμενο/αιτούμενη

Z: ο μέσος όρος της αναλυτικής βαθμολογίας όπως έχει προκύψει από τα αποτελέσματα της εξεταστικής περιόδου του προηγούμενου Σεπτεμβρίου της υλοποίησης του εκάστοτε κύκλου του προγράμματος.

Ο τελικός υπολογισμός αναγράφεται με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου.

8. Οι αιτούμενοι και οι αιτούμενες θα κατατάσσονται με βάση τη μοριοδότησή τους κατά φθίνουσα σειρά σε κοινή λίστα κατάταξης και η επιλογή τους θα πραγματοποιείται μέχρι της εξάντλησης του αριθμού των προσφερόμενων θέσεων κατά κατηγορία φύλου. Όσοι και όσες δεν θα επιλέγονται, θα κατατάσσονται ως επιλαχόντες/επιλαχούσες κατά κατηγορία φύλου με βάση την ίδια λίστα κατάταξης. Σε περίπτωση ισοβαθμιών, η επιλογή θα πραγματοποιείται κατόπιν της διαδοχικής (έως την άρση της ισοβαθμίας) εφαρμογής των παρακάτω κριτηρίων:

α. Υψηλότερη επίδοση στο κριτήριο του πλήθους των επιτυχώς εξετασθέντων μαθημάτων

β. Υψηλότερη επίδοση στο κριτήριο του μέσου όρου της αναλυτικής βαθμολογίας

Σε περίπτωση νέας ισοβαθμίας μετά την εφαρμογή των προηγούμενων κριτηρίων, η επιλογή θα πραγματοποιείται κατόπιν κλήρωσης. Τέλος, σε περίπτωση διαθεσιμότητας θέσεων άσκησης μετά την ολοκλήρωση της κατανομής τους με την παραπάνω διαδικασία, οι υπολειπόμενες θέσεις άσκησης σε μια κατηγορία φύλου μεταφέρονται στο σύνολό τους στην άλλη κατηγορία και κατανέμονται σύμφωνα

με τη μοριοδότηση.

9. Ειδικά για τις περιπτώσεις αιτούμενων στους οποίους και στις οποίες χορηγούνται διευκολύνσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία κατόπιν προηγούμενης αίτησής τους και έγκρισης αυτής από το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών (π.χ. ΑμεΑ, ιατρικοί λόγοι) και εφόσον οι λόγοι της παροχής διευκολύνσεων δημιουργούν τεκμηριωμένα κατόπιν εισήγησης του Επιστημονικά Υπευθύνου την ανάγκη εντοπισμού και ανάθεσης θέσεων άσκησης με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά δημιουργείται μια επιπλέον κατηγορία ασκούμενων που μπορεί να αριθμεί μέχρι δέκα (10) θέσεις από τις συνολικά διαθέσιμες στο Τμήμα ανά υλοποιούμενο κύκλο. Για αυτή την κατηγορία προβλέπεται η ακόλουθη διαδικασία:

α. Εξετάζεται η γενική επιλεξιμότητα των αιτούμενων για την οποία απαιτούνται:

- Η φοίτηση σε εξάμηνο πέραν του 8ου.
- Η επιτυχής αξιολόγηση, ανεξάρτητα από την επίδοση σε πλήθος μαθημάτων που θα πρέπει να κυμαίνεται στο διάστημα $(A/2 - 4)$ έως A , όπου A το σύνολο των μαθημάτων που πρέπει σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών να έχει παρακολουθήσει ο αιτούμενος/η αιτούμενη στο έτος φοίτησης που βρίσκονταν έως και τον προηγούμενο Σεπτέμβριο της υλοποίησης του εκάστοτε κύκλου του προγράμματος πρακτικής άσκησης (σε περίπτωση μη ακεραίου αριθμού γίνεται στρογγυλοποίηση στον επόμενο ακέραιο αριθμό).

β. Στην περίπτωση που το πλήθος των επιλέξιμων σε αυτή την κατηγορία υπερβαίνει το πλήθος των 10 θέσεων εφαρμόζεται η διαδικασία μοριοδότησης και επιλογής που προβλέπεται στη γενική κατηγορία για την επιλογή των ασκούμενων.

γ. Αναζητούνται και ανατίθενται (εφόσον εντοπιστούν) συγκεκριμένες θέσεις άσκησης με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που απαιτούνται για κάθε επιλεγμένο ασκούμενο / επιλεγμένη ασκούμενη. Στην περίπτωση που ο αριθμός των θέσεων αυτής της κατηγορίας δεν εξαντλείται, οι υπόλοιπες θέσεις διατίθενται στη γενική κατηγορία αιτούμενων σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής που ισχύουν για εκείνη.

Η επικαιροποιημένη διαδικασία επιλογής εφαρμόζεται από το ακαδημαϊκό έτος 2019 – 2020 και ισχύει στο εξής.

10. Δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του τμήματος που εκπονούν την πρακτική τους άσκηση στο πλαίσιο του ERASMUS+, εφόσον το επιθυμούν, να την αναγνωρίζουν ως τμήμα των σπουδών τους αντιστοιχίζοντάς την με το μάθημα επιλογής Πρακτική Άσκηση (Κωδικός μαθήματος: ΠΑ0100) στους οποίους τις υποχρεώσεις θα πρέπει να ανταποκρίνονται πλήρως. Η παραπάνω δυνατότητα δίνεται υπό την προϋπόθεση ότι η άσκηση στο πλαίσιο του ERASMUS+ εκπονείται από το 8ο εξάμηνο και πλέον και πριν την ολοκλήρωση των σπουδών και οι εν λόγω φοιτητές και φοιτήτριες δεν έχουν παρακολουθήσει προηγούμενα το μάθημα ΠΑ0100. Επίσης, δυνατότητα αναγνώρισης δίνεται στους φοιτητές και στις φοιτήτριες που στο πλαίσιο της προηγούμενης φοίτησής τους σε άλλο πρόγραμμα σπουδών έχουν εκπνήσει πρακτική άσκηση υπό την προϋπόθεση ότι η τελευταία περιλαμβάνεται ως μάθημα στην αναλυτική βαθμολογία τους στο άλλο πρόγραμμα και διαθέτει πλήρη αντιστοιχισμένη σε διδακτικές μονάδες (ECTS), χαρακτηρισμό μαθήματος (Υποχρεωτικό/ Επιλογής) και βαθμολογία επίδοσης στο μάθημα.